

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

HÖRAN

GRUNDLAGD AF FRITHIOF HELLBERG

FÖR KVINNAN OCH HEMMET

HUFVUDREDAKTÖR OCH ANSV. UTGIFVARE: JOHAN NORDLING.

Öppningsammanträdet i 1:a kammarens plenisal

KYRKOMÖTET

Vid ordförandebordet ärkebiskop Ekman och biskop Billing

VÅR KYRKLIGA REPRESENTATION, det hvar femte år sammanträdande kyrkomötet, hvilket som bekant utgöres af 60 ledamöter, af hvilka hälften lekmän, afhåller för närvarande dagligen sina förhandlingar i första kammarens plenisal. Själfskrifna ledamöter äro samtliga biskopar och pastor primarius i Stockholm, de teologiska fakulteterna i Uppsala och Lund välja hvardera inom sig två ombud, prästerskapet utser ett ombud inom hvarje stift och ett i i Stockholms stad. De 30 lekmanombuden väljas genom elektorer i de olika valdistrikten. Själfskrifven ordförande är ärkebiskopen, vice ordförande nämnes af k. m:t, hvars val denna gång fallit på biskop Billing. Bland lekmanombuden lägger man bland andra märke till general Rappe, professor Ribbing, generaldirektör Wieselgren, lektor Waldenström m. fl.

Det högtidliga öppnandet försiggick den 15 dennes med ett tal af ärkebiskopen, hvori han erinrade om de senaste fem årens ingripande händelser, unionsupplösningen och tronskiftet, ägnade några minnesord åt konung Oscar II och uttryckte förhoppning om, att den nuvarande konungen skulle blifva lika gynnsamt stämd mot den svenska kyrkan som hans fader. Den nuvarande tiden är för fosterland och kyrka en synnerligen allvarsdiger tid. Ärkebiskopen riktade också en kraftig uppfordran till kyrkomötet att verka för att kristendomens sanningsinnehåll måtte delges vårt folk i sådana ord och former, som kunna tillmötesgå de andliga kraf, som vår tids bildning och sträfvan väckt till lif.

Efter sammanträdet hölls gudstjänst i Storkyrkan, där biskop Ahnfelt predikade.

S. Wulf foto.

“Fri kärlek och nobel kärlek“.

FRÅN EN i utlandet bosatt svenska, som med lifligt intresse följer samhällslifvets gång och utveckling i sitt fädernesland, ha vi moittagit nedanstående af en upphöjd åskådning präglade uttalanden i den viktiga känslöangelägenhet, som Elsa Törne förut behandlat i några djuptänkta uppsatser i denna tidning.

ELSA TÖRNES tre artiklar under ofvannämnda rubrik hafva varit ett ord i sinom tid; ett väckande ord, med hvilket hon dragit i härnad mot de lösa och låga kärleksideal, som karaktärisera vår tid. Elsa Törne har på ett sällsynt klart och belysande sätt definierat dessa låga ideal, hvarjämte hon på samma utmärkta sätt upplyst oss om hurudana de böra vara. Om de ideal, som Elsa Törne uppställer, efterlefdes af alla, skulle det tusenåriga riket vara nära. Hur skola vi då få vårt svenska folk att lyssna? Elsa Törne själf slutar sin tredje artikel i frågan med att framhålla nödvändigheten af att få ungdomen att lyssna, vinna dess tro och öra, lära den förstå, att »kärleken är lifvets skönaste gåfva».

Elsa Törne ger intet svar själf; hon har ju också redan »dragit sitt strå till stacken», och hon uppmanar alla stämmor att höja sig snarliga, utan dröjsmål. Det är med anledning däraf som jag nu ville försöka visa en väg, som jag tror skulle leda till målet i sinom tid. Men vägen — hur många vandra på den? Hur mycket jag än, i likhet med Elsa Törne, vill bekämpa det låga kärleksideal, som faktiskt råder nu för tiden, tror jag icke, i motsats till henne, att det är enbart proklamerandet af den s. k. fria kärleken, som är skulden till alla lifstragedier, som utspelas rundt omkring oss. Tragedier ha alltid utspelats; skillnaden är blott den, att förr spelades de ut i tysthet; nu utbasuneras de. De franska författarne ha tagit skilsmässornas förbannelse som sitt favoritämne, därför att det »gör sig bra»; inte för något annat. Förut höllo de sig till de omaka äktenskapen; och på det hela taget gör det detsamma hvad namn man ger ett lidande. Det är *lidandet själf*, som vi vilja ha bort. Nu råda otrygghet och sorg, därför att alla band äro lösa; förut rådde trygghet och sorg, därför att alla band voro hårda. Låt oss förr söka svara på frågan, hvarför kärlek, både förr och nu, skapar så många offer? Hvari ligger felet?

Djupast inne ligger det däri, att vi äro för själfviska att kunna älska. »Kärleken söker icke sitt», citerar Elsa Törne. Ja, så är det; men hur ofta se vi en sådan kärlek här i lifvet? När vi säga till en person: »jag älskar dig högst af allt», skulle vi, om vi vore riktigt sanningsenliga, tillägga: »näst efter mig själf!» Nu är det en helt naturlig och berättigad känsla att hålla af sig själf eller att åtminstone önska sitt eget väl, men det är just där kärleken har sitt verk att utföra, att höja oss öfver oss själfva och älska någon mera än oss själfva! Och gör jag den jag älskar lycklig, följer som en naturlig konsekvens att jag själf känner mig lycklig, så med detta utplånande tjänar jag också mitt eget själf först och sist. Härmed vare ej sagdt, att detta utplånande skall sträcka sig till uppgifvandet af ens principer af rätt och orätt; ty när jag följer dem, söker jag icke mitt, utan det som är öfver oss alla; detta är ej heller nödvändigt för kärlekens lif och står öfver allt, äfven öfver kärleken; men det menas uppgifvandet af att först »söka sitt», som nästan alltid kan hänföras till materiella eller obestående föremål. Om kärleken vore sådan, skulle ej då ett äktenskap ovillkorligt bli lyckligare, fastare

år från år? Ty sådan är kärlekens paradoxala natur, att ju mera man tar, dess mera har man att ge. Men dessa äktenskap höra till de stora undantagen. Det kommer sig däraf, att vi ännu ej lärt oss att älska. Det, som allt annat, är en konst man måste lära sig. Hur mängden har ej, när lifvet nalkas sitt slut, önskat att han hade brukat det annorlunda! Så har ock mången, som stått och sett ned i sin kärleks graf, önskat att han brukat sin kärlek annorlunda! Och liksom i lifvet, så ock i kärleken känner man, att det *kunnat* vara annorlunda, blott man hade haft vishet. Kunde man lefva om lifvet, kunde man blåsa nytt lif i kärleken och börja på nytt *med den kunskap man nu har*, hur annorlunda skulle ej då allt gestalta sig! Det var ej alltid med uppsåt man for vill; det var lika ofta af okunnighet. Dessa, som nu ångra sig, sitta nu, men för sent, inne med en vishet, som ej kan rädda dem, men som kunde bli till nytta och räddning för andra, deras egna barn till exempel. Men göra de dem delaktiga däraf?

Finnes det i hela Sverige tio hem, där kärlek och kärlekens natur, dess glädje och dess faror äro föremål för diskussion mellan föräldrar och barn? Jag talar nu ej om förtroenden, om personlig kärlek — eller inbillad kärlek — hvilken hvarje ungdom oftast anser det som ett helgerån att omnämna; utan om kärlek i allmän bemärkelse. Jag tror mig kunna försäkra, att det ej finns ens tio hem, där detta händer. Det är ej blott förtegenhet eller ringa förtroende mellan föräldrar och barn, som är orsaken därtill; det är emedan *innerst inne* hos de flesta människor kärleken och hvad därtill hör är af *mycket mindre betydelse* än det, t. ex., att välja ett yrke för en son eller dotter! Den är af mindre betydelse än studier; af mindre betydelse än mat och dryck; ja, den betyder *intet* i många tusen hem. Och dock är den »lifvets skönaste gåfva!» Men så stark är dock makten af själfva ordet *kärlek*, att man helst aktar sig att uttala det i ett hem, där ordet skulle svära mot omgifningen. Eller, om det uttalas, sker det med ringaktning och hån. Hur vågar också en far tala till sin son om kärlek och dess betydelse för hela lifvet, när han själf kanske trampat sin kärlek under fötterna? Hur vågar en moder säga till sin dotter, att »kärleken söker icke sitt», när hon själf jagar efter ytlig flärd och sporrar af falsk fåfänga att få räknas bland dem, som vilja synas, ofta på bekostnad af sin mans hälsa, som det ihärdiga sträfvandet att samla pengar undergräfvat? I sådana hem har kärleken aldrig varit gäst och blir det aldrig. Men äfven inom andra hem, där fader och moder mena väl med sina barn, diskuteras aldrig ämnet kärlek. Allt hvad ungdomen inhämtar om den är från goda eller dåliga böcker, från hvarandra, från en fantasi, som i de flesta fall skjuter öfver målet; men från sina föräldrar lära de intet. Och dock är det af en så utomordentlig betydelse för hela deras moraliska och fysiska lif, att det kan sägas, *intet annat* kan ha en större uppfostrande makt än just ett högt kärleksideal. De unga skulle lära sig att kärlek är som svamp; somliga arter giftiga och somliga ätbara, men med stor likhet till det yttre, hvarför man noga måste undersöka dess halt, innan man plockar den, mycket mindre äter den. De måste lära sig att det är förnedring att vara okysk; och att kyskheten får sin egen belöning den dag, när de kunna möta den älskades blick utan att rodna. De måste lära sig att kärlek är en tusen gånger större hemgift än rikedom; och

att ett äktenskap utan kärlek är ett orent förbund. De måste lära sig hvad det menas med att »kärleken söker icke sitt»: att kärlek dödar själfviskhet af hvad slag den vara må, och att det endast är kärlek, som kan döda den. Men hvad batar det att fader och moder lära sina barn allt detta, om deras lif går stick i stäf mot lärdomen? Exempels makt är oändligt mycket större än ordets. Men här ha vi vägen, som måste vandra, om vår ungdom skall bli individer i ett lyckligare samhälle än det nuvarande. Och hur många vilja vandra vägen? Den är mödosam, den mödosammaste väg af alla, ty den heter: själföfvervinnelse.

När vi kunna sända ut våra barn i världen, rustade med kunskap om hvad kärlek är — hur många drag den än må ha, är den dock till sitt innersta väsen en — och hvad den är värd — det dyrbaraste af allt: »lifvets skönaste gåfva» — så skola vi ej mera så ofta höra talas om omaka äktenskap, som just äro början till alla skilsmässor och till nästan all otrohet; och *roten* till det onda skall ha blifvit uppryckt. Men härtill kräfvos ej blott en tidningsartikel eller två; härtill kräfvos *viljan till fullkomning* hos oss alla, hvar och en i sin stad. Men om ett frö faller i god jord, kan det bära frukt hundradefaldt. Elsa Törne har sått det, och önskligt vore att dessa hennes artiklar väckte samma lifaktighet som förr solidar-systemet.

Som jag yttrade förut, tror jag ej, att det är emedan vi fordrat och fått för mycken frihet, som det är så många tragedier nu för tiden. Den, som kan bruka frihet, kan aldrig få för mycket däraf. Det är emedan vi i allmänhet ej kunna bruka den, som den har gjort ondt i stället för godt. Frihet har kämpats för i alla tider, för att man skulle kunna omsätta idealerna i verklighet; vi, som ha ärfvt friheten, ha trampat sönder idealen! Liksom det ej talas om kärlek i ett hem, talas det ej heller om andra ideella ämnen. Religion? Det är ej modernt att vara religiös nu för tiden. Filosofi? För att kunna filosofera måste man studera och det hör blott i sällsynta fall till vår brådsakande tid. Patriotism? Man går på basarer för vårt försvars ordnande och våra gossar lära sig alla skjuta, men ingen odlar *känslan* af verklig fosterlandskärlek. Politik? Visa mig ett enda exempel, när en etisk eller social fråga, som inverkar på hela vårt andliga lif, har fått gå före frågan om majs- eller fläsktull, t. ex. i vår svenska riksdag, eller — och det är vida värre! — väckt förbittring, att så är, uti svenska hem! Nej, vi ha inga ideal längre och däraf kommer tomheten i vårt andliga lif. Däraf kommer också lössläppligheten och bristen på ansvar som utmärker vår tid. Det kan talas om ljusa punkter också, som utmärka den: att våra studenter äro nyktrare, att patriotismen stigit etc. Ja, det må vara sant, men allt detta är att finna hos enskilda individer, och jag talar om andan i svenska *hem*. Det är i hemmet karaktären danas; är hemmets atmosfär ideell, utgå därifrån individer med känsla af ansvar och med tyglade begär; är hemmets atmosfär krass och materialistisk, utgå därifrån individer utan ansvar och med otyglade begär. Låt oss därför bära i minnet alla, att »man lefver icke af bröd allena», utan att vi också behöfva andlig näring. Inom oss bära vi alla något ideal, men det är tider då dessa sjunka så djupt, att de ej längre förtjäna att nämnas ideal. Så är det nu. Om ej de gamla idealen duga längre, skapom oss då nya! Men ideal måste vi ha, på det att vi ej skola förgås!

G. H.

4:de häftet af Mönstertidningen

Konstslöjden i Hemmet

har utkommit och innehåller bland annat: drifning i metall, läderplastik, träskärning, målning å skinn m. m.

Finnes att tillgå i hvarje bokhandel samt portofritt direkt från Exp. af Konstslöjden i Hemmet, Stockholm. Pris pr häfte 60 öre.

Nordvästgubbarna

Bild ur fiskarlivet
af Nils Wilhelms Lundh

DET VAR GRÅA septemberdagar och onda strömmar längs bergen. All fisk hade gått till hafs, och det var dis och stilla, så att seglen bara spökade. Det blef att ro och ro och lägga sina nät på de gamla stäl- lerna under bergen. Kobbarna stodo så ens- ligen med sina löfruskor och speglade och för- storades, ingen dyning lytte, och när drif- garnen sattes ut, gingo de en underlig väg i halfcirkel ut mot viken. Och när det så drogs, var där inte en fena, men hundratals röda maneter, som brände, så att man inte kunde ta med händerna. Och det drogs hela dagen, innan sista löfruskan kunde tagas in. Så rodde man hem till läget och hälsade hvarandra med klagande mistlurar.

Gubbarna stoppade sina pipor och mum- lade i skägget. Så satte de sig alla på brä- dan nere vid den lilla hamnen, som hade ett kummel åt nordväst, där viken öppnade sig mot en mörknande hafshorisont.

Spelemannen, som också var fiskare, kom ut med ett tråg, fylldt af snäckor, sjöstjärnor och borrar.

— Är då' nå'n, som vill spisa hos mej i kväll, så bju'r jag, och här har jag gussgåfvan! Si, när motgången kommer och onda dar, så blir hjärtat godt, då blir det!

Gubbarna skrattade åt token, som alltid var sig lik. De började prata i mun på hvarandra, där de sutto, och brädan sviktade och gungade med dem.

— Blir då bara lite vind och nordvästsjö, så att skräpet kan sköljas bort, så blir det väl någon råd.

— Råd! Du pratar! Ondt vann och tjocka i Mikaeli är svält till fram emot jul, då slår då aldrig fel!

— Ja, men granna snäckeskal och stjärnor då får vi, — sade spelegubben och rörde om i sitt tråg: — och då blir klappar för barna, när da'n kommer.

— Du med ditt leketyg! Gack du hem till käring å prata och lägg granna ord, du! Dra en stump, eller två, det kan du nog, när det kniper, men styr en båt mot nordvästkanten i hårdt vä'r och utan att kesa, du!

— Ja, du ä stor, du, som har tu tredjedelar i båten och får sitta till styrs, — svarade spelegubben rappt: — jag får nöja mej med fockskotet, och det ä inte alltid lek, det, när rodret skötes åt helvite.

Gubbarna nickade och skrattade, och spelegubben kom i sitt esse:

— Förresten ä' då värre me' tjocka och blanksjö än hårdt vä'r, ska du veta, och kan du göra lurar åf snäckorna här, så får du min tredjedel och en sup till på köpet!

— Gör en lur till mej, för Lasse trampade sönder min gamla.

— Och jag behöfver allt en, jag, till storbåten.

— Så, jag ska väl se till om det går, — sade spelegubben och tog upp några spiralvridna snäckor, som han lade framför sig på klipporna.

Så tog han en och synade noga, måttade och slog spetsen af. Det blef inte ett ljud, när han blåste. Äfven den andra miss- lyckades. Men så slog han rätt, och när han blåste, blef det ett hvinande skri och en ton, som skalf i dimman. Snart hade gubbarna fått hvar sin snäcka, och de blåste i klagande korus, där de sutto och gungade. Och ute från hafvet svarade mäsarna och sväfvade jättestora förbi.

— Så kan man då få klaga sin nöd, — sade en af gub- barna och blåste af hjärtans lust, och det var en ton, som gick högre än alla de andra.

— Ja, så ledt ha vi inte haft på år och dag! Inte en pipa tobak har man! Och så ska man sitta som en barnunge och blåsa.

— Ingen kommer hit in i kroken, och lots är där ingen, som behöfver nu för ti'n.

— Och käringarna kan bara skälla. Precis som vi hade skulden.

Så mörknade det mot kvällen, och gubbarna voro trötta nu. De sutto tysta sida vid sida och med händerna sammanknäpta. Det var ingenting vackert man tänkte på, och ingen längtade hem. Tjockan kom i stora stråk, och det roströda ljuset sinade ut bakom kumlet, som förstörades för att så småningom sjunka i allt det gråa. Det var tyst, och långt, långt ute ljödo ett par ångares sökande och dofva signaler.

— Inte har vi heller haft strandning här på längeliga tider, — sade en, som satt ytterst på bänken och nickade: — Inte en plankbit en gång!

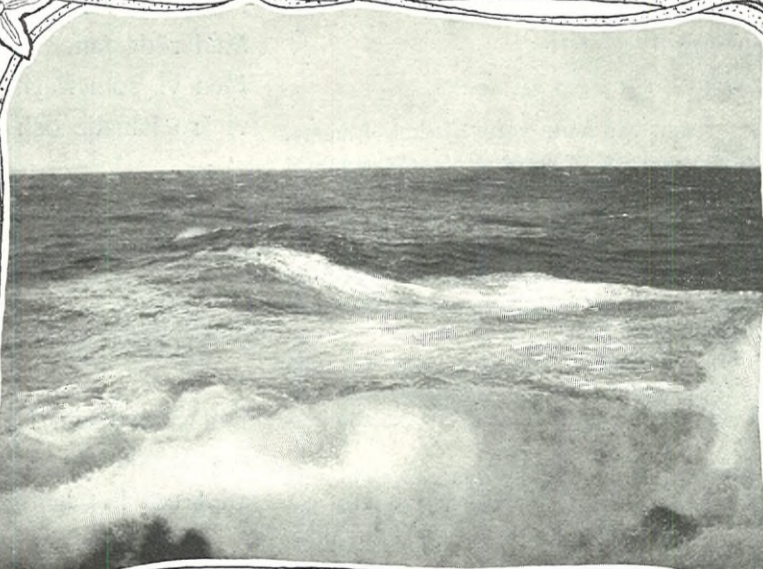
— Inte ett ve'trä!

— Bara rifna nät. Håja!

Så småningom reste de sig och stultade hem, en efter en. Slutligen var där bara den ytterste, som satt ensam ute i skymningen. Timme efter timme satt han och sög på sin tomma pipa och nickade, och när töcknet svepte som moln öfver backarna, fick han för sig, att där var eld i den gamla masur- snuggan, och han log i skägget och sög och sög och skulle just till att somna in, då han väcktes af en skärande skarp signal och en knall, som ekade från klyftan österviks.

I ett slag kom han på benen och gaf sig iväg längs stranden, och bakom honom var hela läget i rörelse.

Det var en ångare, som kört rätt upp på stranden. Nu satt den där och kunde hvarken svänga åt höger eller vänster. Man kunde knappast skönja dess kontur genom dimman och mörkret, men besättningen ro-

Bränning vid Kullen

pade därute och ville ha lots och folk, som kunde hjälpa med att lossa på lasten.

Gubbarna på stranden knuffade hvarandra i sidan.

— Ondt vann för en ä' godt vann för nästan, — sade den ytterste.

— Ja, nu är de väl tri år se'n vi haft strandning här. Det var barken, som kom för nordväst i himla sjö och rök i hallarna.

— Tacka vill jag ångbåtar! Där blir bättre affärer med bärgningen.

— Kan det ryka upp till nordväst i gryningen, tror ni?

— Nä, det blir nog stilla, och fast sitter den. Den ligger långt inne bland skarnhallarna.

— Så vi får tid ta oss en munfull, innan vi börjar?

— Det kan man unna sej nu efter svåra tider.

Ja, gubbarna knekade åter uppför backen och samlades i stugan hos den ytterste, det gråa, isiga skägget, som var herre öfver kumlet i nordväst. Så ställdes alla borden samman och flaskorna kommo fram och tilltugg. Det var inte att spara på sista skvätten nu, för en styrketår fick man ha, innan man började. Banden löstes, och de argaste grannar blefvo vänner i ett slag. Bud på bud sändes till gårdarna uppe i berget, och ständigt kommo yrvakna barnungar in med matknyten och hälsning från far och bröder. Kilian från Odinsmalen hade skinka och brännvin, gamle Kristian från Tjusahallen hade två stora krukor med syltade björnbär, Sune i Vintervik hade bröd och kringlor. Pojkarna fingo klara alla båtar, som kunde sättas ut. Hej, så det skall gå med bärgarelaget! Far i gården slog upp sin sista kardus och bjöd öfver lag: Fy attan för alla snåla i världen!

Seglen upp i första morgonväkten! Man fick väta på tummen för att känna hur vinden blåste. Årorerna ut! Friska tag! Och så en roddarevisa, som var en half mil lång: Det var om briggen Josefina, som seglade i dyning i Nordsjön och svängde rundt med sin last af brännvin. Och svängde rundt och svängde rundt. Och det var glädje och fröjd på Josefina och tro på morgondag, som randas i öster.

Det ligger en skuta uti Nordsjön
Albertina så är ju hennes namn.
Albertina låt så vara
Albertina, ingen fara.
Albertina så är ju hennes namn.

Den skutan är allaredan lastad,
den är lastad med bara brännevin,
den är lastad, låt så vara
den är lastad, ingen fara.
Den är lastad med bara brännevin.

Min fader och min moder äro döda
äro döda, fast ingen vet hvarför,
äro döda, låt så vara,
äro döda, ingen fara.
Äro döda, fast ingen vet hvarför.

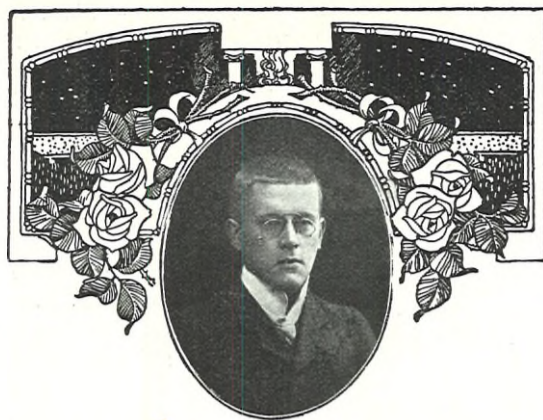
Innan visan var slut, voro båtarne framme, och den strandade ångaren reste sig som ett skyhögt spöke i gryningen. De ropade an. Alla med i bärgarelaget! Upp om babords slagsida.

Kaptenen, en liten kurre, sprang ängsligt fram och tillbaka uppe på bryggan, och spelegubben antrade först dit upp.

— Hör du Kasper däruppe, har du inga signaler och ingen lur eller snäcka, efter du kör på land med remedierna? — sade spelegubben.

— Håll du mun, du! — skreko gubbarna nere från fördäck. Olycka kan väl drabba den bästa. Nu ska hvar och en göra sin plikt. Och du tiger, du!

— Rätt så! — skrek den ytterste, han, som

BERTIL GRIPENBERG:

CYRANO.

I.

MIN UNGDOMS hjälte, karske Cyrano,
jag minns dig än med sporrar, plym och
värja.

Än kan ditt sällskap mina dagar färga
med annat ljus än söckendagens grå.

Du, som gick främst bland dem som raka gå,
som i hvar fara främst sin ära bärga,
i tider, då oss fega lärör snärja,
än synes dig en uppgift återstå.

Dig löjet når, liksom det redan nått
din äldre broder, bragdens Don Quichote,
vår tid förstår ej eder ädla saga.

Min hatt jag lyfter för er båda två,
er mandoms lära har jag uttydt så:
att aldrig frukta och att aldrig klaga.

II.

Jag minns dig än, min ungdoms Cyrano,
ditt trots ännu mig styrker och mig gläder.
Från hattens plym till stöfvelklackens läder
du man och kämpe var från topp till tå.

Föraktad är i dag din sköld, den blå.
Med röda fanor leka himlens väder.
Men vi, som följa än din stormhatts fjäder,
vi äro hånade och äro få.

För gatans hop, som bredmunt sig hofverar,
man bugar, och med den man flat marscherar
och ingen vågar mer en ärlig släng.

Ditt drömmarlif i armod, kamp och ära
oss skänkt till tröst din sköna mannalära:
att krusa hvarken herre eller dräng.

var herre till kumlet: — Och här behöfs en hjälpande hand, om jag ser rätt! Vi står i skarnhallarna, kaptenen, så nog blir det att lossa! Hvad kan ni ha för last?

— Sten, gatsten från Väderön, — svarade kaptenen: — Vi skulle ha gått om bergen i natt, men tog fel på viken och sundet, och kompassen var som en snurra i tjockan. Det blir min sista seglats. Jag har satt en båt förr, ja, det var för tio år sen — — —

— Sten! Sa' du sten?

— Ja, gatsten. Den är bara huggen, inte tuktad. Den ska till danska landet.

Gubbarna trängde sig samman.

— Sten! — ropade den gråe: — Och så sätter du rätt på land med en fart, så du ryker rätt öfver hallarna. Hur tror du, att du nu ska komma loss.

— Föra stenen i land. Här är ju godt om båtar. Lättar det inte i kvällningen eller skulle det blåsa upp, så få vi vråka det i sjön. Vi får göra vårt bästa.

— Du skulle tuktas du, som seglar så i tjocka, du!

— Är du med i bärgarelaget? — frågade kaptenen.

— Vi ä alla med.

— Då ska du akta dej. För du är min karl nu. Och jag är kapten här, jag! Ni har ert bestämda för hvar last ni tar i land.

— Ska vi ta sten i land?

— Det ska ni.

— I våra båtar?

— Blir där skada, får ni ersatt.

— Det blir väl svårt att visa på. Det tar i fogarna. Och efter en tid går det läck. Hvem ersätter då?

— Inget prat nu. Klart så börja vi!

Ångvinschen rasslade och så kom första jätte-skofveln och stjälpes öfver rännan, så att stenarna föllo ned i båtarne, som våldsamt krängde öfver. Båt på båt roddes i land, där stenen staplades upp i en klyfta bortom skäret. Det var inte lek att ro längre, och där höjdes ingen roddarevisa, men de mumlade och knorrade, och när den ytterste fick ett slag i ryggen af föråran, vände han sig om och dammade till.

— Kan du inte ro?

— Hva slår du för? — sade spelegubben.

— Ro i takt!

Då satte sig spelegubben midt emot den ytterste och rodde, så att båten snurrade rundt med sin tunga last.

— Vill du inte ta det med ro, så får du snurra som Josefina, men det ska inte bli gladeligt, det lofvar jag dej, och jag ska nog hålla ett öga på dej!

Man kältade och svor i alla båtarne, och stenarna slungades i land så att gnistorne flögo. Men ångaren lättade inte och hade ännu svår slagsida. Hela dagen gick ångvinschen och stenarna rasslade ner i de små fiskebåtarne. Man glömde äta den dagen, och kvinnorna stodo på land och fingo bara ovett, när de ville sticka sina matknyten i båtarne.

Dimman lättade och mot kvällen kom en lekande bris. Men ångaren stod där den stod, och nu måste man kasta stenen äfven öfver bord för att komma loss före solnedgången. De höllo på till mörkningen, och skofvel på skofvel frades upp och vältes öfver babord, tills skrofvet reste sig och började glida utför hallen och ut i djupt vatten. Så kom nordväst och sopade öfver ytan, och fiskarena fingo kryssa hem. Strömmen dref in i viken.

Ångaren, som inte sprungit läck en gång, tack vare stenlasten, höll upp mot ström och vind och gick snart för full maskin. Den försvann bakom bergen.

Fiskebåtarne stampade i sjön, och det blef

**Skönhet
är
makt.**

För hvarje dam torde det vara af största intresse att taga kännedom om sättet för en rationell hudvård. Detta tillfälle gifves i de värdefulla praktiska råd som erhållas uti vår stora bok afhandlande **Skönhetens hemlighet**. Boken erhålles gratis och franko. Tillskrif oss i dag.

**Parfymeri
Louise,
— Stockholm. —**

att ösa hela vägen, ty det läckte svårt mellan tofterna, där stenarna rammat.

Det mörknade och blåste upp alltmera och borta vid stranden lyste ett nytt brott, det var gatstenarna, som vräcks öfver bord och som lågo i en väldig hög ända upp till ytan.

Den natten glömde man inte, den spökade i många år efter, och sprang en plank i någon båt, strax var spöket framme och grinade från toften. "Ondt vann" fick man ofta, och dagar kunde gå utan att man såg en fena, bara snäckor, maneter och borrar. Men det var ju också mest gamla gubbar på läget och ingen, som riktigt kunde trotsa. Pojkarna foro alltid långväga på blåa vägen. Krut var där ändå i gubbarna därhemma, och de larfvade i stenbackarna och spände näten öfver stelorna och plockade skräpet bort år efter år. Och när de fingo fisk och "godt vann" någon gång, så aktade de sig väl för supen. "Dä kan pojkarna ta, när de komma hem och jula, ja, vi gömma den till pojkarna vi, de tål den, och de tål ondt vann ock!"

När kvällarna kommo och ingenting var för händer, ingenting att rensa och inte heller mycket att äta, kunde de spänna upp sina segel och styra bort till det nya brottet. Där fiskade de sten. De hade grepar och tänger att ta med och så arbetade de tåligen timme efter timme och in i mörkningen, då man inte kunde se en glimt från djupet mera. Så blef det att ta i land och gömma stenen i en skrefva. Där blef ett kummel af gatsten, som ingen ville köpa, för den var bara skuren, inte tuktrad, och transporten skulle bli alltför dyr, så affär var det ju inte.

— Vi får lägga en gata öfver berget en gång, när sillen kommer, — sade den ytterste.

Ja, det tyckte alla gubbarna att de hade råd till.

Och det var sol, och de sutto på sin bräda, och sågo, hur det blåste upp från hafvet, det bröt och for öfver vågbrytaren, och i ett ögonblick stod regnbågen och lyste som en flaggskrud öfver alla småbåtarna.

Kvinnan som arbetar.

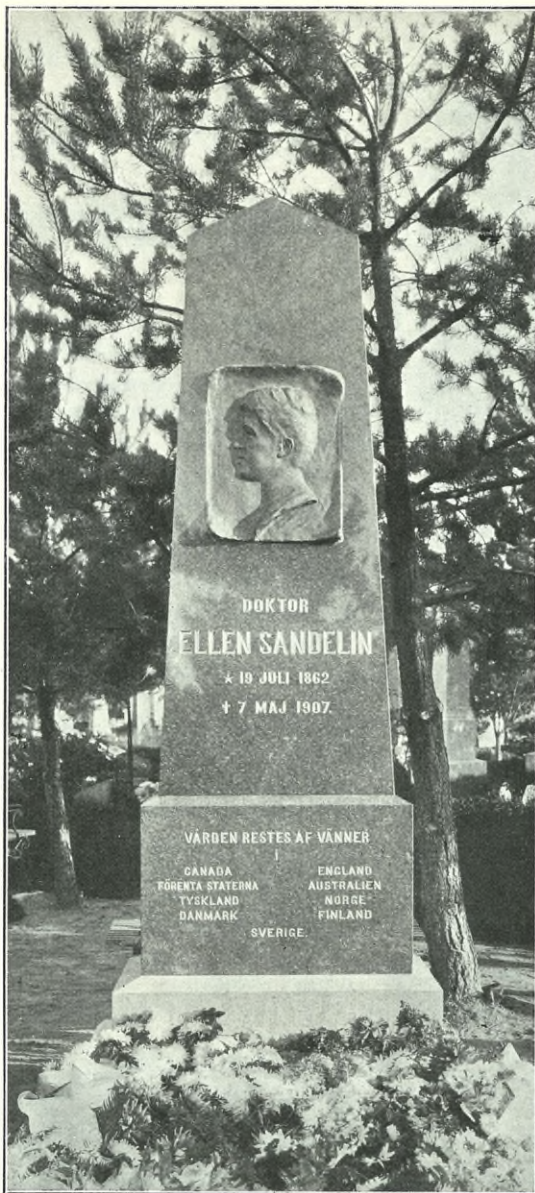
V.

Kvinnliga hönsodlare.

RESULTATEN AF de ansträngningar, som gjorts att rycka upp den ännu för några år tillbaka fullkomligt försummade binäring, som hönsodling erbjuder landtmannen, ha nu börjat visa sig. En kraftigt ökad export och en betydligt minskad import af ägg äro de yttre och tydligaste för hvar man fattbara bevisen därpå. Denna gynnsamma förändring på denna punkt i vår handelsbalans härleder sig emellertid från en energisk propaganda och ett mödosamt pedagogiskt arbete i fjäderfäsaken, som äro af den art, att alla deras verkningar ännu ej hunnit komma till synes i exportsiffror och som rimligtvis böra i framtiden ge ännu högre räntor.

Rörelsen, om man får begagna ordet, har en mycket fast organisation i Svenska fjäderfäafvelsföreningen, som har 21 länsföreningar och sedan årets början utger egen månadstidskrift.

Som alltid hade föregångarna på området här i landet svårigheter att bekämpa, och hönsodlingen har kräft sina martyrer. Det var på den tiden hönskötsel var en modesak. Man tog för hett i, började för stort och var för optimistisk, man hade sin visdom alltför ensidigt

A. Blomberg foto.

En minnesvård öfver Ellen Sandelin.

EN VACKER minneshögtid ägde rum på söndagen på Norra begravningsplatsen vid Stockholm, då en vård aftäcktes på den i fjol våras så smärtsamt plötsligt borttryckta med. d:r Ellen Sandelins graf. En talrik människoskara hade samlats rundt omkring det i ett svart dok höljda monumentet. Professor E. Welanders framträdde och tolkade i varmhjärtade ordalag den dödas lifsgärning samt bjöd därpå täckselat falla. Den bortgångnas själfulla drag trädde nu i dagen från en medaljong i särdeles konstnärligt behandlad brons, utförd af fröken Ida C. Thoresen och infälld i själfva värden, som är af vacker röd Västerviksgranit.

Minnesmärket har tillkommit genom subskription bland personer i de skilda länder, hvilka d:r Sandelin i egenskap af sekreterare i det internationella kvinnoförbundet besökte. I spetsen för insamlingen ha stått fröken Marianne Mörner, Sverige, fröken Alexandra Gripenberg, Finland, och mrs Stanford, Kanada.

Nytt kvartal

står nu för dörren och vi påminna alla kvartalsabonnenter om vikten af att omedelbart förnya prenumerationen på det de ej må gå miste om ett enda nummer af det inträdande oktoberkvartalet, som kommer att bjuda på ett extra intressant innehåll samt avslutas med

det värderika julnumret.

ur hönsodlingen. Sedan dess har icke blott hönsodlingen fullkomnats och acklimatiserats, man har äfven lärt sig att flytta om värdena och finna dess plats. Det är icke som ensamstående näring utan som del af en kombination, den har sin största betydelse, icke heller som industri utan som handverk. Ett småbruk eller en trädgårdsodling kompletteras sålunda förträffligt med ett hönseri, särskildt lära höns och fruktträd trivas godt tillsammans.

Här öppnar sig ett perspektiv för företagsamma unga kvinnor, som ha kraft och lust att tillsammans med den egna arbetskraften drifva dessa förvärfsgrenar. Men naturligtvis måste dylika anläggningar planeras helt blygsamt och hållas inom sådana dimensioner, att ägarinnornas arbetskraft räcker till. Att man icke insett detta har varit en bidragande orsak till mångt företags misslyckande.

De för en och annan nybörjare rätt dyrköpta erfarenheterna komma efterföljarna väl till godo och allt ser ut som om man nu vore öfver barnsjukdomarna och inne på rätt stråt.

Innan hönskötselns reformation var den lättvindiga värden af den hönsflock, som promenade på bakgården till hvarje stuga, anförtrödd åt gårdens fruntimmer. Hvad man än sedan förändrat tyckes man icke vilja bryta med den tradition, som knyter samman kvinnorna och hönsen. En fackman, redaktören af fjäderfäafvelsföreningens tidskrift, konsulent W. Sjöstedt, vitsordar kvinnans lämplighet som hönskötare sålunda:

"Arbetet med skötseln af fjäderfä är ett af de mindre ansträngande, men kräver påpasslighet och sinne för detaljer, i hvilket afseende kvinnan ju ofta är särskildt utrustad framför mannen, samt uthållighet."

Efterfrågan efter kvinnliga hönskötare är också stor i förhållande till tillgången.

Och så har det hänt, att man bedt oss för dem af våra läsare, som se sig om efter en praktisk verksamhet, och som nöja sig med en, som ger dem en enkel bärgning, påpeka den utbildningsmöjlighet, som erbjudes af svenska fjäderfäafvelns hönskötareskola å friherre Th. Adelsvärds egendom Åtvidaberg.

Denna skolas ändamål är att bibringa en fullt tidsenlig kunskap i den moderna fjäderfäodlingens olika grenar såväl åt personer, som tänka för egen del ägna sig åt fjäderfäkötsel såsom hufvud- eller binäring, som äfven åt dem, hvilka ämna taga anställning såsom föreståndare eller skötare vid större eller mindre höns- serier. Undervisningen, som meddelas af fackmän med Åtvidabergs stora höngårdar som öfningsmateriel, är fördelad på en lägre kurs om tre månader och högre kurser om sex och tolf månader. Alla grenar af fjäderfäkötseln inläras härunder grundligt.

Afgiften för undervisningen i 3-månaderskursen är 25 kronor, i 6-månaderskursen 50 kronor och i 12-månaderskursen 100 kronor. Logi erhålles för 15 kronor och kost för 30 kronor per månad, med tillfälle för dem af eleverna, som så önska, att äfven kunna skaffa sig dyrare inackordering.

En extra förmån är den att styrelsen förfogar öfver flere elevstipendier, och utsikten att erhålla ett sådant är relativt stor. Efterfrågan på utbildadt folk har hittills varit så liflig, att många af eleverna erhållit plats som hönskötare redan innan de hunnit avsluta sin kurs.

Dem, som möjligen äro intresserade af att ta närmare reda på saken, hänvisa vi för upplysningar till konsulent W. Sjöstedt, Bo pr Smedby.

ELIN WÄGNER.

LUZERN

☉ Förmäm vistelseort under sommaren. ☉

G:D HOTEL NATIONAL

Härligaste läge vid Vierwaldstättersjön.
Rum från 4 kr. • Ill. prospekt gratis.

Telegramadress: "National".

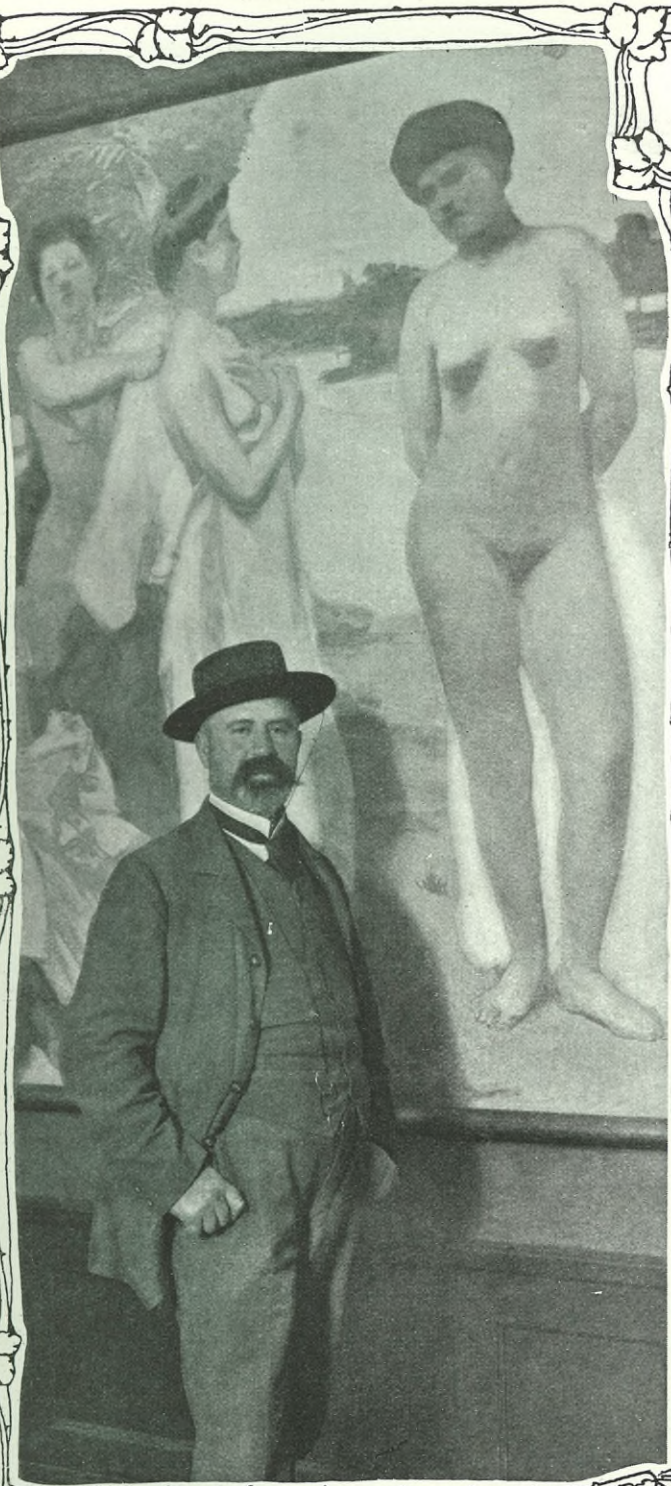
Georg Pauli

Två konstutställningar

I KONSTNÄRSHUSET vid Smålandsgatan har artisten Georg Pauli anordnat en utställning, som bör kunna påräkna de konstintresserades lifliga uppmärksamhet.

Konstnären odlar, som bekant, med förkärlek den dekorativa målningen, och utställningens dominerande nummer utgöras också af kartongerna till de fresker, som pryda det inre af dr Paulis, af arkitekten R. Östberg byggda magnifika hem vid Djursholm. Dessa målningar, hvilka benämnas "Årstiderna och åldrarna", ge i friska, klangfyllda färger och lifliga figurframställningar det af konsten många gånger behandlade temat i en för artistens personlighet karaktäristisk form.

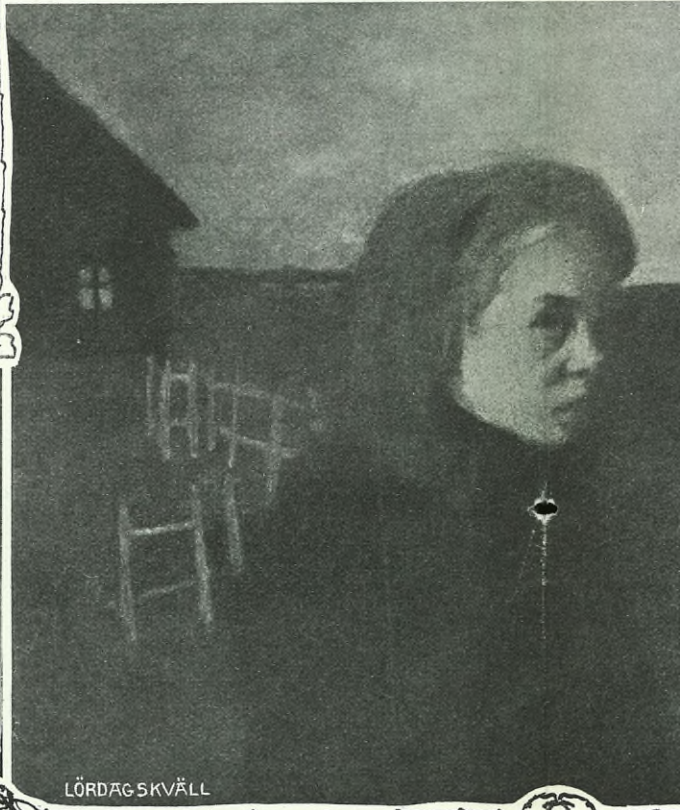
För öfrigt omfattar utställningen skisser till målningarna i Riksbanken, prins Eugens villa o. s. v. samt en kraftig figural komposition i olja benämnd "Badande flickor", hvilken återfinnes här i reproduktion som bakgrund till konstnärens porträtt.

HAFSÖRN

SYSTRÄRNA

LÖRDAGSKVÄLL

ÄLDRAÄNA OCH ÅRSTIDERNA
VÄGGMÅLNING AF G. PAULI

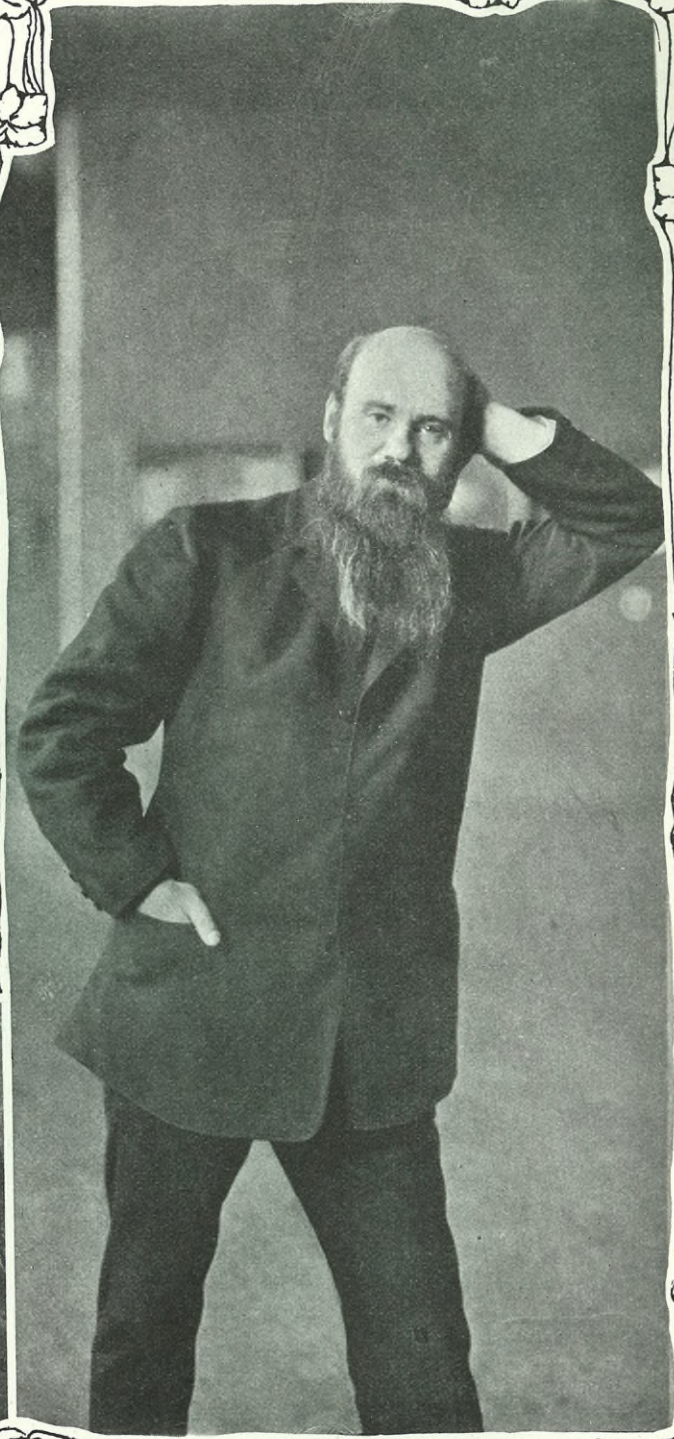
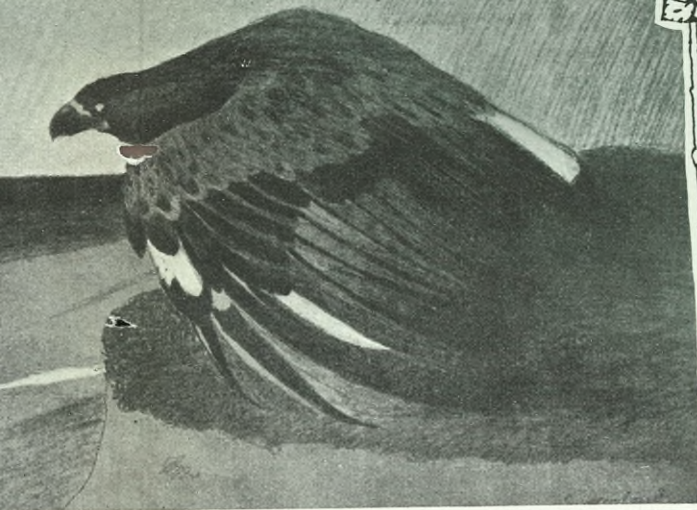
stutställningar

Ernst Norlind

DÅ VI I VÅRT förra nummer presenterade den skånske målaren E. Norlinds konst för våra läsare, lofvade vi att återkomma med några reproduktioner af taflor från hans nu öppnade utställning. Och i dag infria vi löftet.

Temperamålningen "Lördagskväll", som föreslagits till statsinköp, har något af en drömsyns hemlighetsfulla bortdöende och torde vara nog så typisk för konstnärens lyriska naturuppfattning. "Systrarna", oljemålning, häntyder på ett sökande efter nya mål, hvaremot den dråpliga kolteckningen "Geniet" visar artisten från en af hans mest kända och uppskattade sidor — den humoristiska djurskildringen.

Det torde för resten vara öfverflödigt att spilla flera ord på den förträffliga utställningen. Den talar för sig själf — och Konstföreningens lokal ligger så bekvämt till, att stockholmarne ej kunna hesitera för att gå dit.

En fäbod-dans.

— GOD DAG I FÄBODEN! hälsade jag, när jag steg in.

— Goddag! kom det raskt och kort från henne, som läst högt ur bönboken. Goddag! lät det stilla från kvinnan med alla ungarna i kjolarna. Goddag! kom det slutligen säfligt från självve far i huset.

— Går det an att få lite mjölk? Det är varmt och svettigt att vandra i skogen.

— Ja, det är nog det, sa hon bakom bönboken. Och den andra kvinnan, som var moran, lofvade att undersöka mjölkförrådet, tillsade barnen att stanna inne och gick själf ut.

Det kändes kvaft och instängdt för mig, som nyss kom utifrån, och det lukade stekt mat. Jag slog mig ned på bänken vid dörrn och började tala om vädret och skördeutsikterna och om vägen, som bar till Floda. Alla sågo de nyfiket på mig, far och ungarna helst i smyg. Men kullan, som suttit och läst högt, och som var en fetlagd kvinna af medelålder, granskade mig noga och öppet, och det var hon, som beredvilligt hjälpte mig att hålla samtalet i gång.

— Är det du, som är studenten på Linnar-åsen?

— Ja, det är jag.

— Då heter du Stenström, sa hon och skratade så hjärtligt. Jag känner nog till dig. Jag var uppe hos herrgårdsmoran förra söndan och tänkte titta på dig. Men då var du nere i byn och dansade, sa de, så jag fick inte se dig.

Och så skattade hon igen kort och fryntligt, innan hon fortsatte att prata. Och det kunde hon.

— Det var då turligt, att du kom hit nu i alla fall, så en fick se, hocken sorts karl du är. Och du ser då hyggelig ut, om jag skall säga det. Ha-ha-ha!

— Du pratar! sa far i huset och log smått förläget.

— Hvad heter du själf då? frågade jag och vände mig till kvinnan. För masen, visste jag, var Hök Per Olsson.

— De kallar mig fru Sundblad på skoj, svarade hon, och så fick hon lof att skratta igen. Annars heter jag Skinnars-Anna. Ja, jag är nog gift med en, som heter Sundblad, förstås, och som är målare. Men det vore väl högfärd att kalla sig fru. Och nu är jag här uppe och hjälper till med höet, för vi är liksom lite släkt, jag och Per Olsson.

Nu kom moran in med mjölkbunken, och jag fick lof att sätta mig framför bordet. Och nu fick far nästan vara i fred för ungarna, som samlade sig omkring mor i stället och ständigt gingo henne i vägen.

Medan jag sörplade i mig mjölken, satt jag och sökte påminna mig herr Sundblad. Ty det var naturligtvis han, den där lille rödskäggige figuren, som kommit vandrande upp till fäbodstället häromdagen med en elektricitetsmaskin under armen. Se, den gjorde han affärer med; han tog tio öre stöten. Och jag mindes väl, att han gett sig ut för att vara målare och hetat någonting på Sund. Så det var alltså maken.

När fru Sundblad gått igenom så mycket af sitt släkregister, att jag på kornet visste, hur pass nära hon var befryndad med Hök Per Olsson, började hon fråga ut mig. Och det förvånade henne, att jag inte skulle bli präst, eftersom jag studerade. Men hon tog sig inte så illa vid, för hon höll mera på lekmannapredikanter. Och mest på skollärare Antonsson, som var värre än en biskop i att förkunna

Guds ord. Jag borde väl hört honom på något möte? Jaså, inte det!

— Hvart tänker du ta vägen nu då?

— Jag är bara ute och vandrar.

— Skall du inte ner till byn och dansa i kväll då? För det är väl dans, tänker jag.

— Det är nog så. Men jag tyckte bättre om att gå i skogen i dag, Skinnars-Anna.

— Ja se, jag får då säga, jag tycker det är märkvärdigt, att du, som är så lärd och klok, och som låter så förståndig...

— Hvad då?

— Jo, det är underligt, tycker jag, att du kan finna lust i dans och sådan där synd och fåfänglighet.

— Du pratar! sa far i huset och log smått förläget.

— Han skall inte bry sig om hvad hon språkar, sa kära mor med ungarna.

— Ja se, jag säger, hvad jag tänker, förklarade Skinnars-Anna.

Jag fick lof att tänka öfver hur jag skulle lägga mina ord för att få dem väl och lämpligt sagda.

— Det gör du rätt i, Skinnars-Anna, att du säger din mening sådan hon är. Men nu vill jag också tala om för dig, hvad jag tänker. Jag tror, att vår Gud tycker om att se oss glada och muntra, ty en glad människa är vanligtvis god. Och kan dansen öka vår glädje och förnöjsamhet, så ska vi också dansa.

— Ja, de gjorde så också Israels barn i öknen omkring den gyllene kalven. Det hade väl varit underligt att se dem.

Och i själfva verket såg hon dem. Och det var en lång ring med masar i skinnbyxor och långrockar och kullor i granna förkläden. Och omkring dem stodo hedningarna och åskådade, och de liknade nätt opp turister.

— Vill du låna mig gitarren? frågade jag.

Jo, det ville hon visst det, och kunde jag spela, skulle jag sjunga en sång också. Och så tog hon ned instrumentet från väggen och räckte mig det.

En sång är i Dalarnas skogar en psalm eller annan religiös dikt, och någon sådan, sa jag, kunde jag nu inte utantill. Men jag ville gärna sjunga en annan bit, om de inte hade något däremot, och jag hade tänkt att välja en munter en, en visa som det gick bra att dansa efter, och som riktigt kunde få det att spritta i benen.

Och så stämde jag upp visan om spelmannen, som står vid tunnan och gnider valsen på sin fiol, medan ungdomarna dansa på planen. Och han tillropar dem uppmuntrande ord att sätta klackarna i och svänga om i lust och glädje. Och inte duger det, att gossarna stå blyga i hörnen och inte våga bjuda opp! Hej lustigt! Tösen säger minsann inte nej till en munter dans, bara ynglingen har starka armar och förstår att föra i svängarna.

Och jag sjöng så gladt jag kunde för att riktigt rycka dem med mig, och jag tänker, att jag sken som en sol af glädje och uppsluppenhet. Och det gjorde snart de andra med. Far och mor och Skinnars-Anna och barnen, alla skattade de och logo så bredt. De skattade åt orden och den lustiga melodien, de skattade åt mig och åt hvarann, men mest skattade de åt själfva skattet, för den smittande glädjens egen skull.

“Hej lustigt! Nå, trampa, fludelit, å stampa!”

— Hvad nu då, Skinnars-Anna? Här skall du trampa med. Allesamman ska ni stampa med. Ah, sjåpa dig inte, fru Sundblad! Seså, nu måste vi ta om versen igen.

— Du var mig en tokstolle lell! sa Skinnars-Anna, och så skattade hon smått förläget och tycktes undra en smula, hur hon skulle bära sig åt. Men så fick hon lof att försöka med att stampa takten aldrig så litet, och snart försökte den ena efter den andra, och det vardt slutligen ett väsen och ett klampande i golf-tiljorna, så att hela stugan liksom kom i rörelse.

När jag hade slutat visan, fick jag lof att ta något nytt. Det hjälpte inte med mindre, och egentligen var det just, hvad jag ville. Och så sjöng jag “Flickan, hon går i ringen” och några andra visor och slutade med “Höga berg och djupa dalar”.

— Nej, nu lägger jag bort gitarren, sa jag. Och nu sjunger vi allesamman och ta en ringdans midt på golfvet. Och du skall vara med, Skinnars-Anna.

— Åh, jesses då! Du är rakt stollig, Stenström.

— Fru Sundblad skall med, och barnen ska med, och mor och far också. Så hjälp mig då, Hök-Per, att få upp Skinnars-Anna på golfvet! Och “Höga berg och djupa dalar, se här är vännen, som mig behagar”.

Det torde väl aldrig gått, om jag inte fått far i huset med på det. Men han tycktes godt förstå meningen, att jag ville ha upp Skinnars-Anna i en svängom, och han gillade visst projektet. För han tog ett stadigt grepp om hennes ena handlof, och så jag om den andra, och så måste hon med, hur mycket hon än spjånade mot i början. Men när vi väl fått dansen i gång, fann hon sig godt däri och tog det bara skämtsamt. Och det blef minsann en ordentlig slängpolska af, fastän vi inte voro flere än sex med därom, ty mor och den lilla minsta stodo i hörnet och sågo på och hade inte mindre roligt för det. För lustigt var det att se, hur kjolarna flaxade om Skinnars-Anna, så att de hvita ullstrumporna lyste, och lustigt var det att se hennes skutt, när hon sökte hålla emot i den hastiga farten. Och hon vardt alldeles röd i ansiktet af ansträngningen, och hon flåsade till slut, så hon kunde knappast tala. Men hon sken och skattade likafullt, tills hon fick stora tårar i ögonvråna.

Så satte vi ned henne på bänken, och där fick hon hämta sig.

— Det är likaså nyttigt och hälsosamt med lite kroppsrörelse som med en oskyldig glädje, fru Sundblad.

— Du var mig en riktig tokstolle, Stenström!

— Och nu vill jag än en gång säga dig, hvad jag tänker, Skinnars-Anna. Glad och snäll är du säkert alltid. Men svara mig ärligt, om du inte nu ändå i din munterhet känner dig ännu mera god i själen, än du vanligen brukar. För så är det med mig, ser du, att när jag känner bröstet fyllt af glädje, vill jag se alla andra glada omkring mig, och jag får så svårt att gå förbi den fattige vid vägen utan att ge honom en större slant, än han är van att få.

— Ja, det säger jag då: Sannerligen vill jag inte bryta den hungerige mitt bröd och tjäna den behöfvande som den barmhärtige samariten! Sannerligen vill jag inte! Amen!

A. WALTER STENSTRÖM.

Uppgit lifvidd (under armarna), midjevidd och kjollängd erhåller Ni till Eder figur

fullt tillförlitliga, moderna o. eleganta
Pappersmönster.

Erhållas omgående till nedanstående pris inom Sverige: Bluslif 40 öre, Kjölmonster utan släp 50 öre, Prinsessklädning 75 öre, Reformdräkt 75 öre, Barndräktmönster 50 öre, Kragmönster (Pellerin) 50 öre, Kappmönster 60 öre, Nationa'dräktmönster 1 kr.

Expedieras portofritt inom Sverige om rekvisition åtföljd af likvid insändes till

Mästersamuelsgatan 43, Stockholm
Iduns Mönsterafd.

FRÅN SCENEN
OCH ESTRADEN

"SYNDAFLODEN"
PÅ "DRAMATEN"

HR PERSONNE SOM
FRAZER.

DET ÄR möjligt, att Henning Bergers pjäs "Syndaflo den", som i måndags upplefde sin svenska premiär på Dramatiska teatern, ej kommer att vinna den stora publikens bevägenhet, därför att dikten saknar hvad man i vanlig mening kallar "handling". Skådespelet är nämligen ett från all gammal teaterscha-blon frigjort verk, en blodröd flik skuren ur livvets väf och gifven människorna till ett ögonblicks betraktande. Liksom en strålkastare i mörka natten belyser en bit landskap eller avslöjar en stads profil, har författaren genom framkallandet af en ångestbräddad situation ställt människosjälens innersta i blixtljus, gifvit oss dess servila ödmjukhet inför dödsfasan.

Uppslaget är originellt, fascinerande. Några af den amerikanska miljonstadens guldörstande rofdjur sam-

HENNING BERGER

manföras en glödhet sommar dag på en bar. I korta, hväsande repliker, hvilka falla som åskviggas, avslöjas nu dessa individers andliga struktur. Alla guldets lustar grina i deras ansikten, och luften luktar blod. Plötsligt utbryter ett fruktansvärdt prärieoväder med skyfall, storm och åska. Staden öfversvämmas, baren med sina instängda kunder hotas af tillintetgörelse. Då, i halfmörkret, sedan baretendern, liksom de andra marterad af dödsångesten, bjudit på champagne öfver lag, faller rofdjurshammen, och gråtande af vin och känslsamhet sjunka dessa marödörer i hvarandras armar och känna sig som människor och bröder. Till och med den försmädd gatflickan — ett af storstadens jagade och vrakade villebråd — får åter luta hufvudet mot sin älskades skuldra och känna en ljuf värme kring sin frysannde själ.

Men det oväntade inträffar. Skyfallet går öfver, och den fruktade katastrofen kommer ej. Livvet vinkar ånyo med den inströmmande solen. De goda föresatserna, de heligt gifna

löftena — allt är som bortblåst, och man är åter sig själf, djärf, kall, grym. Alla slunga de sig ånyo ut i lifshvirveln — alla, utom den unga flickan, som går att i floden söka den barmhärtighet lifvet nekat henne.

Det hela är byggdt på repliker och stämningar, verkar som en hastigt förbidragande drömsyn och gör ett suggestivt intryck. Med ett ord: Henning Bergers "Syndaflo den" ger något nytt, något som icke faller inom de vanliga teaterformlernas hårdt åtdragna gräns.

Dramatiska teatern har gifvit det intressanta stycket en scenisk inramning af stor förtjänst. Barinteriören verkar med illusorisk realism in i minsta detaljer, dock kunde man önska att gatans lif utanför de klappande halfdörrarna vore något mer storstadsbrusande. Af tornadons döfvande och öfver-

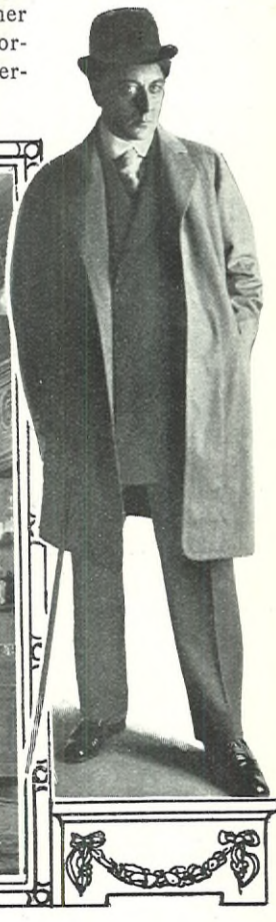
FRÖKEN BORGSTRÖM
SOM LIZZIE.

HR OLSSON SOM
O'NEILL.

SLUTSCEN I 1:A AKTEN AF HENNING BERGERS "SYNDAFLODEN" PÅ KGL. DRAMATISKA TEATERN. FOTO FÖR IDUN AF A. BLOMBERG.

HR HANSSON SOM
BEAR.

En egenhet hos **№ 4711** Eau de Cologne

är känslan af kyla och uppfriskning, som detta märke framkallar.

svämmande framfart får man däremot de lifligaste sensationer. Bland de agerande etsa dig djupast i minnet fröken Borgströms bild af den stackars trottoarblomma Lizzie och hr Hanssons teckning af börsmäklaren Bear; de tvås stora uppgörelsescen i andra akten utgör liksom hela styckets skälfvande nervknut och ges glänsande. Öfver hr Personnes afsigkomne börsjobbare ligger mera af Stockholmsk nobisgubbe ur något lustspel af Blanche än af trådsliten Clarkstreetelegans, men hans spel framter många väl funna och roande drag. Advokaten O'Neill formas i hr Bror Olssons händer till en god karaktärsstudie, och hr Lavén som kafévärden, hr Cederborg som uppässaren sköta sina roller con amore.

Premiärpubliken syntes fånglad, ställvis gripen, och efter sista ridåfallet framkallades de spelande och författaren upprepade gånger.

I hvilken grad äktenskapet slår mannen med blindhet gent emot hustruns snedsprång — det visas i tyskarne Rudolph Lothars och Leopold Lipschütz' välskrifna komedi "Den stora mängden", som f. n. gör lycka på Svenska teatern. Öfver hufvud har det stackars äktenskapet blifvit en af litteratursportens män allt flitigare beskjuten skottafla — men det förhåller sig med den saken som med de dåliga tiderna: man hugger på dem, förargar sig öfver dem, men lefver, trots allt, flott under deras tryck.

Stycket bäres upp af några af teaterns bästa artistkrafter, bland hvilka hr Arehns godmodiga och fint ironiska spel i den äkta mannens roll och hr Klintbergs starkt karaktärsfulla framställning af den svältande supplikanten med det goda hufvudet och femakts-tragedien i bakfickan äro ett par mästerprestationer, som ådagalägga hvilken god skådespelarekonst det finnes vid denna scen.

Fru Bosse är den åtråvärda kvinnan, som lefver lusteliga i trolöshetens tecken, och hr Fröberg spelar förföraren, hvilken uppgift knappast ligger rätt väl för hans temperament, hygglig och städad familjegosse som han alltid verkar. Men i den här rollen utvecklar han både värme och lif, äfven om han ej är fullt så oemotståndlig, som författarne mena att han skall vara.

En intressant prestation var fru Astri Torsells återgifvande af Kristinas roll i "Mäster Olof" på Dramatiska teatern. Den vårliga mjukheten och skärheten, hela den fond af blid kvinnlighet, som diktaren med slösande hand skänkt denna gestalt, fick artisen fram på ett fagertilluderandesätt.

"Blåa rättan", Södra teaterns senaste fars, är mycket uppsluppen och naturligtvis onständig. Fru Textorius' lilla fjärilsartade Maximskönhet ger verkligen idé om en frestande pariserkokott, ehuru diktionen lämnar ett och annat öfrigt att önska. Men hr Textorius' komik äro vi tyvärr för utvecklade att kunna se det fina i. Hans ständiga knäppningar med fingrarne och smackningar med tungan, hvarmed han ger uttryck åt sin erotiska lust till "blåa rättan", kommer en att tro, att han ämnar äta oxfilet och dricka madeira — och det kan ju visserligen höra tillsammans med ett rendezvous, men inte behöver det

därför betonas med en så animalisk styrka. Ur veckans snabbt skiftande teaterkrönika är vidare att anteckna ett förträffligt speladt och omsorgsfullt iscensatt folkstycke "Gamla goda tiden", hvartill typerna af den anonyma författaren hämtats ur August Blanches stockholmskildringar. Publikens tyckes emellertid ej vara benägen att uppmuntra direktör Selanders konstnärliga ansträngningar därute på Djurgårdsteatern, och det är synd för — publikens skull.

Däremot kan Ernst Fastboms senaste opus på Folkteatern — "Sommarflirt" kallar han den här gången sin skärgårdshistoria, hvilken skildrar tre stockholmsherrars sommaräventyr — vara viss om en numerärstark och förstående åskådareskara. Och ändå har författaren skrivit betydligt bättre saker förr — mera genomförda och af högre litterärt värde. Men hr F. känner sina pappenhemmare — det behöfs bara några lustiga slanguttryck, en lagom dosis vits och några upptåg, så har han sina beundrare som i en liten ask. Utförandet är raskt och duktigt, på ett par händer ypperligt.

På Östermalmsteatern har för omväxlings skull spelats salongskomedi, "Hämnden" af fransmannen Henry Bernstein, författare till "Tjufven" m. fl. skickligt formulerade parisiska sedekomedier. "Hämnden" kan dock ej räknas till sin upphofsmans märkligare alster, därtill är ämnet — ett omaka äktenskap, i hvilket hustrun lämnar sin man för att hos sin älskare söka den liflycka hon törstar efter, men hvarpå hon blir besviken och därför återvänder till det forna hemmet — alltför nött, dessutom saknar det i författarens behandling så godt som all dramatisk spänning.

Fru Lotten Seelig-Sandberg gjorde i hustruns roll sin réentré hos stockholmspubliken och vann i tredje aktens larmoyanta barnkammarscen en verklig framgång. För öfrigt var hennes spel, ehuru ojämnt, prägladt af värme och energi, men diktionen hade ej så få brister.

Som den sträfvande maken var hr Hagman tillfredsställande nog — men hela den öfriga gruppen af rollinnehafvare, med undantag af eleven Ellen Lenhardtson, hvars säkerhet i en barnroll var öfverraskande, inlade genom sitt spel en energisk protest mot salongskomedi på Östermalms-teatern.

På Oscarsteatern har säsongens första premiär skänkt oss en särdeles munter operett af franskt skaplynne vid namn "Flickorna Jackson", med musik af Justin Clérice, en i Paris mycket populär komponist på dansmusikkens och kafékuplettens områden, och text af rolighetsmakaren Maurice Ordonneau.

Utan att lysa med någon nämnvärd kvickhet — och hvilka operettexter göra det i våra dagar? — är den förvecklingsfyllda handlingen mycket fyndigt hopkommen, såsom endast en fransman kan göra det, då han är vid godt lynne. Ett par dans- och kuplettnummer, visserligen tangerande varietén, öka operettens lustighetsvärde.

Utförandet är käckt och friskt — en alldeles särskild honnör förtjäna fröken Berentz' yra varietésångerska och hr Bergström i sin dyrbart framställda dubbelroll af sjöman och pensionsflicka.

ARIEL.

1. Fru Astri Torsell som Kristina i "Mäster Olof". 2. "Gamla goda tiden" på Djurgårdsteatern. 2:dra tablån: Emilie Höggqvists salong. Från vänster till höger: Ekström (hr Winge) Emelie Höggqvist (fru Viklund) och Jean Höggqvist (hr Bergvall) 3. "Flickorna Jackson" på Oscarsteatern. Scen ur 2:dra akten: på ångaren "Indo-Kina". Midtgruppen: Justine, Arabelle och Florence (fröknarna Keyser, Grünberg och Falk). Till vänster: madame Lamiral (fru Grönberg-Rowe) och skeppslöjtnanten (hr Ullman). Till höger: Jonathan (hr Ringvall), kaptenen (hr Wickbom), Janicot (hr Bergström) och Jackson (hr Lund). Ateljé Jäger foto.

Känslomänniskor.

En återblick i lifvets tidbok af
Hanna Lundholm.

(Forts. o. slut.)

Annas far reste för söndagsmiddagens skull på besök till en yrkesbroder i grannstaden den senhöstid, när hans dotter vid jungfru Edlas sida gick ett slags gatlopp genom den lilla staden, där hufvud vid hufvud dök upp bakom de blanka fönsterrutorna.

Denna dag talade man igen om den gamla Edborgska släkten, som så länge varit bortglömd eller åtminstone ej varit föremål för något lifligare intresse, alltså sedan fru Brita sålde sitt hus vid Storgatan och flyttade till hufvudstaden, där hon i aristokratiska kretsar, dit hon ju egentligen hörde, stod högt i rop för sin musikaliska talang. På de medlemmar af släkten, som ännu funnos kvar, tänkte man endast vid de tillfällen, när fruktskörden på åsbacken varit läckrare än vanligt eller när de blomsterbuketter, som togfördes, befunnits vara ordnade med mera än vanlig smak.

Den söndag, när Anna med nedslagna ögon och ödmjuk min begaf sig i väg till besöket hos Alfa, vaknade det forna intresset för en kort stund åter till lif. Men detta intresse gällde hufvudsakligen Dan och de förutskattningar, hvilka han kunde anses äga för släktens framtida upprättelse.

"Dan — han skall ju bli trädgårdsmästare," yttrade någon.

"Då är han påverkad af modern," sade en annan. "Hon förstod aldrig själf att göra sig gällande, hur skulle hon då kunna hysa någon äregirighet för sonens räknning."

"Gossen hade nog fått hjälp att slå sig igenom till en mera framskjuten ställning," sade en gammal rik köpman, "hvem som helst kunde haft lust att draga sitt strå till stacken för släktnamnets skull — men nu är detta omöjligt när hans egen mor håller honom nere." Detta uttalande af den gamle köpmannen gillades af mången.

Alfa och fru Berg, gymnasielärarens hustru, blefvo inom kort vänner, och denna gång var det Alfa själf, som gaf anledning till närmandet. Här hade hon ju något att godtgöra.

Fru Berg hade alltså hon så oförsiktigt tog prosten Lind i försvar hållits nere så mycket som möjligt af de tongifvande makterna i stadens sällskapslif. Hon var liflig och sällskapskär, men det oakadt blef hon aldrig anmodad om att deltaga i teaterföreställningarna för välgörande ändamål eller att vara med vid de årligen återkommande försäljningarna af kvinnliga handarbeten och blomstermålningar på sammet och siden — alstren af syföreningens flit. I hela staden fanns ingen, som skulle hafva passat bättre än den lifliga, vackra fru Berg för ett uppträdande i "Malins korgar" eller "Emilias hjärtklappning", de båda enaktare i monologform, som aldrig förfelade ut öfver sta-^rk dragningskraft, när de stodo upptagna på societetsspektaklens repertoarer. Fru Berg fick endast som åskådare tillfälle att lämna sitt bidrag till det alltid i hög grad behjärtansvärda ändamål, hvilket främjades på det mest moderna, från hufvudstaden direkt importerade sättet.

Magister Berg tröstade sin hustru så godt han kunde och framhöll bland annat, att när Lennart, Elof, Johan och lilla Eva hunnit växa till, så kunde de själva i sitt eget hem bestå sig med teatraliska föreställningar, vida öfverlägsna dem, som anordnades af stadens direktion för privat välgörenhet. Hade inte såväl gossarna som lilla Eva, kvinnoämnet, redan i vaggan gjort sig bemärkta för mera än vanlig naturlig liflighet och begåfning? De bräddes samt och synnerligen på sin mor, ty han själf, så påstod magister Berg, hade alltid varit en stillsam, bygglig gosse, som med vetgirighet och flit brukade plugga in sina läxor. Ingen kunde väl neka till, att det fanns ett visst samband mellan oförsiktigheten i att taga prostens Linds parti och deras barns öfverdådiga förakt för den skada, de kunde ådraga sig, genom att vid hvarje möjligt tillfälle sätta lif och lemman på spel. Barnen fingro ju, likasåväl som deras mor, redan sota för brist på förutseende — tänk bara på Lennarts hopsydda panna, Elofs afbrutna arm, Johans nyligen till dubbelt omfång uppsvållna näsa — ja, till och med lilla Eva hade ju nyligen, tillämpande en för läkaren och alla andra obegriplig metod, lyckats bringa det därhän, att hon gapat käken ur led, så att hennes eljes förtjusande barnamun fått en form, hvarpå han, barnets egen far, ännu ej kunde tänka utah att känna sig isad af skräck.

På detta sätt bemödade sig fru Bergs man att genom skämt bryta udden af hvarje hennes misräkning och slutet blef alltid en öfverenskommelse dem emellan, att de hade det bäst, när de voro för sig själva. Likväl beredde det fru Berg stor glädje, när Alfa en dag knackade på hennes dörr. Det dröjde ej länge, förrän hon lät Alfa höra, att hon knappt hade någonting mer att önska, sedan hon nu äfven fått en kvinnlig vän. Hennes hjärta öppnades på vid gavel för Alfa, när denna sökte klargöra, till hvilket skede i hennes eget sjäslif den tid var att hänföra, hvarunder hon ej förmodade fatta och fasthålla en mot henne utsträckt hand. Fru Berg lyssnade uppmärksamt till en försäkran om att det nu var annorlunda. Alfa sade sig hafva kommit till insikt om den skada, man åsamkar sin själ, genom

att i ensamheten hängifva sig åt den likgiltighetens ro, som kommer smygande, när känslan för så mycket, som pressats upp till konstlad värde, håller på att svalna och dö. Då ser man ej alltid klart, utan låter i fåviktighet det värdefulla fara med det värdelösa. Så hade Alfa gjort den dagen, när hon stötte bort fru Bergs hand, som hon nu hoppades få taga och fasthålla för lifvet.

Jungfru Edla, som brukade tillbringa sina söndagar hos Alfa, fick snart användning äfven för torsdagskvällarna — då var hon alltid själfskrifven gäst hos Bergs. De förbigående sågo äfven hädanefter ofta Annas fina profil i Bergs salsfönster, där hon i sällskap med frun i huset satt lutad öfver sitt handarbete vid sybordet, som hade sin plats på den höga fönsterpallen.

Jungfru Edla, den i konkurrensen besegrade, började efter någon tid på magister Bergs inrådan konkurrera på ett hårdnackadt sätt med den nya broderi-affären vid torget, dock först sedan Kerstin en dag infunnit sig i den lilla butiken, väpnad med allt hvad som erfordras för att föra krig mot smuts, damm och spindelväf.

De trassliga garnhärfvorna reddes sedan ut med tillhjälp af Alfa och Anna, och pärlorna sorterades i små prydliga pappaskar. Sedan nytt lager anskaffats genom magister Bergs förmedling, lockades ej allenast barnen utan äfven många af de gamla kunderna tillbaka till den lilla lungsiiktiga, som i glädjen häröfver började få fylligare kinder och bättre aptit. Tidtal glömde hon helt och hållet bort sin kroniska katarr, och handskades därmed så lättvindigt, att hon aldrig återgick till bruket af luktsalt.

XXV.

Alfa hade fått besök af Hammer, som återvänt från utlandet i afsikt att för alltid slå sig ned i grannlandets hufvudstad, där han var född. Hans besök inföll vid den tidpunkt på året, när Alfas och Dans hem visade sig från sin fördelaktigaste sida, nämligen vid midsommartiden. Verandans klängrosor blommade i öfverdådiga rikedom, och skyltvakten vid trappan fällde sina vita blomblad aldeles som den dagen, när Alfa till hälften motvilligt lät gifva sig gåfvobref på den lilla fläck af jorden, där hon skulle finna sin utkomst och en tillflyktsort, när stormen hvirflat bort hennes lycka. Alfa och Hammer sutto sida vid sida och talade om det som varit.

"Daniel Edborg," sade Hammer, "var enligt min mening den mest förfinade man jag någonsin mött; hans förfining var helt och hållet fri från affektation."

"Gif oss det goda och därtill det sköna," upprepade Alfa med låg röst. "Hur skulle det kunna vara på annat sätt, än som ni nyss sade, med honom som satte det goda i främsta rummet?"

"Däri har ni rätt — just där låg orsaken till hans förfining. Vi konstnärer," fortfor Hammer efter en stund, "få på vår väg genom lifvet, som sätter oss i beröring med människor från olika länder och samhällsklasser, sikte på många olika slag af förfining, men allt mera sällan, så tyckes det mig åtminstone, på den som har sin rot i ädelsinhet."

Alfa såg upp med en fråga i blicken.

"Bland de förfinade," fortsatte Hammer, "har jag träffat på mången, som ej för egen del kunnat bära ett motstånd eller en motgång, men som det oakadt, vid första tillfälle, lagt i dagen den kallblodigaste hänsynslöshet vid handskandet med andras angelägenheter."

"Kanske slå de, därför att de själva blifvit slagna," sade Alfa.

"Det är ingen ursäkt för den, som gör anspråk på att nämnas bland de förfinade."

"Berätta mig något om Daniels vänner?" bad Alfa.

"Om vårt kotteri i Rom" — Hammer log vemodigt. "Jag skall berätta er hvad jag vet. Om hvilken af oss vill ni först höra talas. Kanske om mig själf," skämtade han.

"Er har jag aldrig släppt ur sikte," sade Alfa. "Jag har summerat ihop edra segrar."

"Men ej, hvad de kostat. Tro mig, de ha varit dyrköpta nog ibland — kanske ej värda det stycke själ, som lämnats kvar på valplatsen. Jag kände mig kallad, men endast sällan utvald. Där har ni förklaringen på mitt lufs hemlighet. På samma sätt förhöll det sig med Brand," fortfor han.

"Hvad har det blifvit af honom?" frågade Alfa.

"Som konstnär gick han under, där jag likväl slutligen segrade. För öfrigt vet jag ingenting om honom. Jag trodde ni visste någonting — han är ju er landsman. Ceres och Hebe tillhörde ju er."

"Hur skulle jag kunna veta någonting?"

"Men ni vet åtminstone hvad som blifvit af Ceres och Hebe?"

"Jag frågade aldrig," svarade Alfa, medan en tår sakta rullade ned för hennes kind.

"Förlåt mig," sade Hammer enkelt. "Nu skall jag berätta, hvad jag vet om de andra," fortfor han efter en liten stund. "Werther — ja, han har begravt sig i ett kloster — och Wult —

"Ah, Wult," sade Alfa och såg upp med skymten af ett leende, "hvad har det blifvit af honom?"

"Ni borde snarare fråga, hvad *skall* det bli af honom, ty hittills har han pröfvat sin förmåga i mera än en riktning. Det sista jag hörde om honom —

han är, som ni kanske vet, naturaliserad fransman — var att han duellerat — naturligtvis med en bedragen f. d. vän — samt att han af denna tilldragelse lyckats göra en väldig reklam för sin vinnaffär."

Här skrattade han hjärtligt och narrade äfven Alfa att instämma.

"Nu återstår endast vårt söndagsbarn, Benjamin," sade Hammer efter en kort paus. "Men ni vet antagligen redan, att han har världsrykte som porträttmålare — och med rätta. Han var vårt enda geni. Numera lämnar han sällan Paris, och kanske är det bäst så. Ni känner ju till ordspråket om svårigheten att bli erkänd som profet i sitt eget land. Därute gör han emellertid sitt fosterland heder."

"Tack för hvad ni berättat," sade Alfa.

"Men nu," sade Hammer, "vill jag till gengäld höra någonting om er själf. Ni har berättat om Dans studieresa till Tyskland och Holland samt om den heder han rönt, att därifrån ha blifvit kallad till direktör för den stora botaniska anläggningen i en af ert lands förmästa städer. Jag har äfven hört om det väntade besöket af er fosterfar och hans hustru. Låt mig nu om er själf få höra någonting mera personligt."

"Jag arbetar," svarade Alfa enkelt. "Se er om!" fortfor hon, i det hon förde Hammer ned mot solgrunden.

Till höger låg blomsterfältet prunkande i sommarskrud, och längre upp i backen de storartade drifhusanläggningarna för palmer och vinterväxter, samt de ädla fruktsorter, hvilka i nordens ej nå till full mognad utanför de skyddande glasväggarna. Fruktlundens bredde ut sig ett godt stycke upp mot åsens rand och åt vänster unjämbådligt af den gamle tulltjänstemannen, de vidsträckt grönsakslanden, med sängar, kantade af bärbuskar och dvärgträd.

"Tack för svaret på min fråga," sade Hammer. "Ni har skäl att vara tillfreds med er själf."

"Jag förvaltar endast Daniels skänk till förmån för Dan," svarade Alfa.

Hammer hade anländt med en ångbåt, som denna vackra sommar dag gjort en lustfärd i Sundet. Nu manade den med en gäll hvissling de lustresande att samlas på hamnkajen, där den låg förtöjd i festskrud af vajande vimplar och flaggor. Tiden var knapp, ty mellan huset på åsbacken och stadens hamn var ett ansenligt stycke väg att tillryggalägga. Hammer såg sig tvingad till ett hastigt uppbrott. Men innan han gaf sig af hade han ännu en fråga att göra.

"Känner ni er inte ensam nu, när Dan är borta?"

"Jag längtar," svarade Alfa med samma ord, som hon en gång hörde sin far uttala, "men ingen människa behöfver känna sig ensam. Världen är ju full af dem, som gå omkring och vänta på, att man skall räcka ut handen. När ni närmast kommer hit, skall jag göra er bekant med mina vänner."

XXVI.

Moder!

Mitt hus och allt hvad därtill hör står prydt för att mottaga dig. Du kommer ju säkert, som du lofvat, innan den första bärskörden tager sin början? Här är mycket, som väntar på dig — här finnas flera som längta — bland andra en flicka. Hon liknar dig — icke drag för drag, men det är samma typ och hon väntar på att fogas in som länk i vår kedja i nära anslutning till oss båda. Icke ensam till mig utan äfven till dig. Hon vet, att du är stark och god och hon väntar att få sitta vid dina fötter och lära. Äfven på annat håll har jag bildat kedja. Jag har sökt upp fars vän, skulptören Brand — af en händelse fick jag veta, att han lefde i samma stad som jag själf. Han mötte mig med bister oatkömlighet, tills jag började tala om Ceres och Hebe. Nu håller jag hans hand fast i min och tänker aldrig släppa den.

Jag har häruppe en medhjälpare vid mitt arbete. Äfven han har lidit oförrätter — tusentals oförrätter, som han brukar säga — större misräkningar än någon annan någonsin lidit — så tror han åtminstone själf. Jag håller som bäst på att vinna honom för oss — han är i stort behof därpå.

I parken, som jag har att vårda, ligger en paviljong med glastak och sandstenspelare vid ingången. Därinne beredes som bäst en öfverraskning för dig — Brand lägger hand därvid. Anar du kanske redan hvari öfverraskningen består? Min känsla bjuder mig att leda dig på rätt spår, ty när du går öfver tröskeln för att möta det, som väntar dig, skall din själ vara fylld af stilla andakt såsom vid inträdet i en helgedom. Kommer du ihåg att jag en enda gång frågade dig: "Hvad har det blifvit af Ceres och Hebe?" Du såg då på mig med tårfyllda ögon och i samma stund visste jag, att härom hade du ingenting *vetat* veta.

Brand visste besked och han visste äfven, huru man borde gå till väga för att få se de båda konstverken träda fram i förnyad gestalt. Hebe väntar dig, böjd öfver amforan, som innehåller gudadrycken — Ceres skall möta dig med kransen, lyftad högt öfver sitt hufvud, som stode hon i begrepp att i jubel öfver gifvandetens lycka slunga den bort mot dig — endast mot dig.

Dan.

SLUT.

ANVÄND ENDAST SVENSK TVÄTTVÅL "SAVOLIN".

TEKN. A.-BOL. FLORA, GEFLE.

KÖKSALMANACK

Redigerad af
ELISABETH ÖSTMAN

Inneh. af Elisabeth Östmans Husmoderskurs i Stockholm.

VECKAN 27 SEPT.—3 OKT. 1908.

SÖNDAG. Frukost: Smörgåsbord; biff af svinfilé med stekt potatis; mjölk; kaffe eller te, med hafrekäx. Middag: Julienesoppa; kronärtskockor med rördt smör; stekta rapphöns med salader och brynt potatis; mörtdärta med vaniljsås.

MÅNDAG. Frukost: Smörgåsbord; plättar med sylt; ägg; mjölk; kaffe eller te. Middag: Köttjärke med stufvade turska bönor; blåbärskompott med grädd.

TISDAG. Frukost: Smörgåsbord; bräckkorff med stekt potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Jordärtskockspuré med rostadt bröd; sik stekt med gräddsås samt potatis.

ONSDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafregrynsgrot med mjölk; sill i nattkorff med potatis; kaffe eller te. Middag: Grytstek med legumyar; helkockta äpplen med vispad grädd.

TORSdag. Frukost: Smörgåsbord; uppvärmd stek med makaroner och an-

sjois; mjölk; kaffe eller te. Middag: Soppa på brysselkål; tunna pannkakor med sylt.

FREDAG. Frukost: Smörgåsbord; patentbiff; mjölk; kaffe eller te. Middag: Stekt fläsk med bruna bönor; äppelsoppa.

LÖRDAG. Frukost: Smörgåsbord; strömmingslåda med stekt potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Fläskkorff med rotmos; mandaminkräm med mjölk.

RECEPT:

Stekta rapphöns (f. 6 pers.). 4 unga rapphöns, 1 hg. strösocker, 4 msk. smör (80 gr.), 2 tsk. salt.

Sås: smöret, i hvilket fåglarna brynts, 2 msk. mjöl, 1½ lit. buljong, 2 dcl. tjock grädd, 1 msk. madeira, 2 tsk. citronsaft.

Beredning: Unga rapphöns hafva gula ben, de äldre antaga en rödaktig färg. Fåglarna fläs, tagas ur, sköljas hastigt och torkas väl inuti med en kötthandduk. De uppsättas och bröstet beläggas med tunna späckskivfor. Smöret brynes i en stekgryta, fåglarna läggas och brynas vackert på alla sidor, hvarefter de upptagas och saltas. Smöret, i hvilket fåglarna brynts, fräses med mjölet, buljongen och grädden tillsätts, och säsen får ett godt uppskok. Fåglarna nedläggas i säsen och få sakta steka ¾—1 tim. Rapphönsen klyvas, hopläggas åter och uppläggas på ett varmt serveringsfat, samt garneras med brynt potatis, salad eller persilja.

Såsen silas och skummas, spådes med grädd eller buljong, om så behöves. Den afsmakas med vinet och citronsaften samt kryddor.

Mörtdärta (f. 6 pers.). 100 gr. sötmandel, 210 gr. smör, 100 gr. strösocker, 1 ägg, 200 gr. hvetemjöl, 2 kpk. äppelmos.

Till formen: ½ msk. smör (10 gr.), 2 msk. stöta skorper.

Beredning: Mandeln skällas och drives genom mandelkvarn. Smöret tvättas väl och röres tills det blir vitt och pösigt, hvarefter sockret, mandeln, äggulan och det siktade mjölet nedrörs. Sist nedskäres den till hårdt skum slagna äggwhitan och degen ställes att stelna. En gjutpanna smörjes väl och beströs med stöta skorper. Pannan beklädes med hälften af degen, och äppelmoset läggas. Af den öfriga

Jordärtskockspuré (f. 6 pers.). 1 liter jordärtskockor, 1 liten bit selleri, ½ liter vatten, 1½ msk. smör (30 gr.), 3 msk. mjöl, 2 liter blandad ox- och kalfbuljong, salt, hvitpeppar, socker, 2 äggulor, 1 dcl. tjock grädd.

Beredning: Jordärtskockorna sköljas och skrapas (helst under rinnande vatten) och lägges i ättikblandadt vatten, för att behålla den vita färgen. Selleriet skalas och lägges tillsammans med jordärtskockorna. De nedläggas i kallt, saltat vatten och få koka, tills de äro riktigt mjuka, då de passeras. Smör och mjöl sammanfräsas, purén och den kokande buljongen tillsätts litet i sänder, hvarefter soppan får koka 10—15 min. Den skummas och afsmakas med kryddorna. Äggulorna och grädden, om så önskas, vispas upp i soppskålen och soppan tillsätts under kraftig vispning.

Den serveras med ostsmörgåsar eller rostadt bröd.

Sill i nattkorff (f. 6 pers.). 2 stora salta sillar, ¼ tsk. hvitpeppar, 2 stora rödlökar, 3 msk. smör (60 gr.), 1 ark hvitt papper.

VÅRGÅRDA

(Kungl. Hofleverantör)

HAFREGRYN • HAFREMJÖL

Vid beredningen bortslipas icke — säson ofta sker för att gifva gryn hvitare färg — den gulaktiga, näringsrika proteinhinnan. Genom bevarande af denna blifver gröten mera näringsrik, afsmakande och fast (ej lös och slemmig).

Obs. Den extra kvalitén i **paketerna.**

degen skäras med sporre 1 cm. breda remsor, hvilka läggas i rutor öfver äppelmoset samt en ring rundt omkring tårtans kant. Den gräddas i ordinär ugnsvärme omkr. ½ tim. Uppstjälpes när den afsvaokat.

Jordärtskockspuré (f. 6 pers.). 1 liter jordärtskockor, 1 liten bit selleri, ½ liter vatten, 1½ msk. smör (30 gr.), 3 msk. mjöl, 2 liter blandad ox- och kalfbuljong, salt, hvitpeppar, socker, 2 äggulor, 1 dcl. tjock grädd.

Beredning: Jordärtskockorna sköljas och skrapas (helst under rinnande vatten) och lägges i ättikblandadt vatten, för att behålla den vita färgen. Selleriet skalas och lägges tillsammans med jordärtskockorna. De nedläggas i kallt, saltat vatten och få koka, tills de äro riktigt mjuka, då de passeras. Smör och mjöl sammanfräsas, purén och den kokande buljongen tillsätts litet i sänder, hvarefter soppan får koka 10—15 min. Den skummas och afsmakas med kryddorna. Äggulorna och grädden, om så önskas, vispas upp i soppskålen och soppan tillsätts under kraftig vispning.

Den serveras med ostsmörgåsar eller rostadt bröd.

Sill i nattkorff (f. 6 pers.). 2 stora salta sillar, ¼ tsk. hvitpeppar, 2 stora rödlökar, 3 msk. smör (60 gr.), 1 ark hvitt papper.

Beredning: Sillen vattenlägges ett dygn innan den skall användas. Skinet afdrages, och hufvud och stjärt bortskäras. Den uppskäres i ryggen och benet jämte inålvorna urtagas, hvarefter den sköljes väl. Den beströs invändigt med peppar och den skalade samt i tunna skivfor skurna löken. Den hoplägges åter så, att den bibehåller sin form. Hvarje sill omvras väl med ett ½ ank papper smordt med 1 msk. smör. Den stokes i smör öfver hastigt eld, tills papperet är brunt. Sillen serveras i papperet med stufvad potatis.

Tunna pannkakor (f. 6 pers.). 3 kpk. mjöl, ½ tsk. salt, 2—3 ägg, 1½ lit. gräddmjöl, 2 msk. skiradt smör (40 gr.).

Till gräddningen: 2 msk. smör (40 gr.).

Beredning: Mjölet siktas i ett fat och blandas med saltet. Äggen vispas upp med ½ lit. af mjölken och nedröres i mjölet med träsefl litet i sänder, så att smeten ej blir klimpig. Därefter tillsättes det skirade smöret och resten af mjölken, hvarefter smeten får stå och svälla 1—2 tim. Pannkakslaggen upphettas långsamt, smöret smältes i vattenbad, och därmed penslas laggen. Smeten omröres väl och därefter gräddas tunna pannkakor, hvilka hoprullas och uppläggas på varmt serveringsfat.

Patentbiff (f. 6 pers.). ¾ kg. oxhare eller innanlår, 3 hg. mager, rökt skinka, 6 å 8 ägg, ½ msk. salt, ½ tsk. hvitpeppar.

Till stekning: 3 msk. smör (60 gr.), 2 å 3 dcl. kokande buljong eller vatten, ½ msk. (10 gr.) smör till äggen.

Beredning: Köttet tvättas med en duk doppad i het vatten, och skäres tvärs öfver muskeltrådarna i bultar. 1½ om. tjocka skivfor, hvilka bultas på båda sidor, peppras och saltas. Den röka skinkan skäres i tunna skivfor. En tackjärnspanna upphettas långsamt, smöret brynes däri och bifarna lägges att steka omkring 1 min. på hvarje sida, hvarefter de uppläggas på varmt serveringsfat. Pannan urvispas med den kokande buljongen och säsen hålles öfver bifarna. Pannan upphettas ånyo, och skinkskivforna bräckas, en skiva lägges på hvarje biff. Under tiden stokes äggen i en plättpanna och på hvarje biff lägges ett ägg.

SOLO-KÄFFE

från

A.-B. Malmö Kaffekompani.

H. M. Konungens Hofleverantör.

Magnetiskt förädladt enligt svenska patentet n:o 20016 år

det bästa, renaste och drygaste

JAVA-KÄFFE

som finnes i marknaden och säljes i femton olika Javablandningar i rikets förnämsta Kaffe- och Speceriefärer.

Rotmos (f. 6 pers.). 1 stor kålrot, 1½ lit. vatten eller köttspad, ½ msk. salt, 1½ lit. potatis, 1 kpk. god mjölk, 2 msk. smör, salt, socker och hvitpeppar.

Beredning: Kålroten skalas och skäres i små bitar samt påsättes i kallt, saltadt vatten och får koka omkring ½ tim. Potatisen skalas, skäres i bitar och lägges ofvanpå kålroten, hvarefter rotsakerna få koka, tills de äro mjuka. Spadet hålles af och rotsakerna pressas genom purépress. Det kalla smöret tillsättes genast, därefter mjölken, och moset arbetas med gaffel tills det är skummigt. Det afsmakas med kryddorna och serveras till kött eller korf.

Mondaminkräm (f. 6 pers.). 1 liter gräddmjöl, 1 msk. vaniljsocker eller skalet af ½ citron, 2 msk. strösocker, 160 gr. mondamin, 3 äggulor.

Beredning: I en kaffekopp af mjölken utröres mondaminmjölet. Den öfriga mjölken kokas upp med vaniljsockret och strösockret, hvarefter afredningen röres och krämen får koka under rörning i 5 min. De uppvisade äggulorna tillsätts, och krämen får sedan endast sjuda. Den upphålles i geléskål och serveras kall med mjölk eller saftsås.

Beredning: Köttet tvättas med en duk doppad i het vatten, och skäres tvärs öfver muskeltrådarna i bultar. 1½ om. tjocka skivfor, hvilka bultas på båda sidor, peppras och saltas. Den röka skinkan skäres i tunna skivfor. En tackjärnspanna upphettas långsamt, smöret brynes däri och bifarna lägges att steka omkring 1 min. på hvarje sida, hvarefter de uppläggas på varmt serveringsfat. Pannan urvispas med den kokande buljongen och säsen hålles öfver bifarna. Pannan upphettas ånyo, och skinkskivforna bräckas, en skiva lägges på hvarje biff. Under tiden stokes äggen i en plättpanna och på hvarje biff lägges ett ägg.

Skol-Gosdräkter

af stark, marinblå Kamgarns-Cheviot med fodrade benkläder, (modell enl. vidstående bild)

passade	5	6	7	8	9	10	11	12	13	år
pris kr.	7.75	8.25	8.75	9.25	9.75	10.25	10.75	11.25	11.75	

M. BENDIX,

18 Regeringsgatan, 5 Sturegatan, 90 Drottninggatan, Stockholm.

OBS! Order till landsorten expedieras endast mot efterkraf. Dräkt, som i storlek eller i öfrigt ej utfaller till belånenhet, får utbytas.

ANNONSER skola vara inlämnade till Expeditionen senast fredag för att kunna införas i följande veckas nummer.

LEDIGA PLATSER

Kungörelse. Sjuksköterskeplatsen vid Jockmooks sjukstuga kungöres ledig till ansökan för kompetent sjuksköterska. Sjuksköterskan skall hålla utspisning vid sjukstugan för ett pris af 95 öre pr dag och patient. Lön 800 kr. jämte fri bostad, ved, lyse och tvätt. Ansökningar, ställda till kommunalnämnden i Jockmook, insändas före 1 inst. okt. Jockmook den 1 sept. 1908. Kommunalnämnden.

BILDAD, duglig, enkel flicka, med godt lynne, som vill åtaga sig att med husmoderns hjälp verkställa samtliga göromål, utom skurning och tvätt, erhåller 1 nov. plats i ett af 2 personer bestående hushåll å mindre herrgård. Svar med uppgift å löneanspråk till Familjemedlem. Stigtomta.

FÖR en skicklig kokerska finnes plats i klinik den 24 okt. Svar under adr. »B. C.», Nya Allén 2, Göteborg.

MEDELALDERS hushållerska, som på egen hand kan förestå hushåll vid mindre fabrik i södra Sverige, erhåller fördelaktig anställning 1ste okt. eller 1ste nov. Svar, åtföljdt af betygsafskrifter till »Fabrikshushåll» under adr. S. Gumelii Annonbyrå, Stockholm f. v. b.

KOKERSKA. En ordentlig, pålitlig och med goda rekommendationer försedd kokerska, skicklig i både finare och enklare matlagning, bakning och syltning, erhåller förmånlig plats hos Disponentfamilj vid bruk på landet. Svar till Fru Maria Brundin, Gimo.

KOKERSKA, ordentlig och pålitlig, erhåller förmånlig plats den 1 nov. hos fru Mark, Lagmanholms egendom, Lagmansholm.

PLATS i ett godt hem och som medlem af familjen, finnes från den 1 okt. för en bildad, musikalisk flicka, villig att sköta en frisk 5-årig gosse samt vara sällskap och hjälp af husmodern vid de dagliga sysslorna. Betyg, ref., löneanspråk, foto. sändas till fru Calla Engwall, Gäfle.

EN landthushållerska önskas på större egendom, en timma från Stockholm. Svar till »M. S.», Bro, eller allm. tel. Bro 1.

AN english lady of good family wanted as companion for a young lady during the wintermonths. Au pair 5, 30 — 6, 30 p. m. References wanted. Answer to Miss von Horn, Villagatan 22, Stockholm.

I ett stilla, enkelt hem på landet, i frisk och naturrik trakt af Dalsland, önskas en lärarinna för en 13 års flicka till 6te kl. läsning. Anses som familjemedlem. Lön efter öfverenskommelse. Svar till »Lärarinna», Dals Ed.

ENKEL, frisk, arbetsam flicka, ordningsfull, van vid och väl kunnig i matlagning och husliga sysslor får i höst plats i liten familj i norrländsk kyrkby. Jungfru finnes. Svar till »Förvaltare», Iduns exp., Stockholm.

PLATS finnes i familj på landet för bildad, musikalisk bätt-flicka, ej under 23 år, att gå frun tillhanda. Reflekterande torde insända svar med foto, och ref. till »Familjemedlem», Norrsundet p. r.

EN bättre flicka, fullt kunnig i sömnd och spåda barns vård, får plats i höst på egendom. Betyg och rek. sändes till fru Sigrd Bratt, Sjögerås säteri, Seffle.

BARNSKÖTERSKA. På grund af sjukdom finnes plats ledig för en pålitlig, ordentlig, snäll och barnkär, fullkomligt frisk och stark barnsköterska som kan uppvisa bästa rekomm. från förut innehafda platser. Tre barn i åldern mellan 6 och 2½ år. Goda villkor, om de höga fordringarna uppfyllas. Svar, helst med foto, till grevinnan Hamilton, Marsvinsholm, Skåne.

I enkelt hem på landet får undervisningsvan, hälst äldre lärarinna, plats att undervisa en flicka i 5te kl. kurs samt en gosse till 1sta klass. Svar med löneanspråk och rek. till »Stilla hem 1908», Iduns exp.

LÄRARINNA (helst troende) för 4 flickor i vanliga skolåmnen och musik samt tillsyn öfver landthushåll, då husfru saknas, önskas omkr. 1 nov. Svar med betyg, löneanspråk och foto. Sändas till »A. J.», Nöbbeled gård, Aneby.

I villasamhälle närheten af Stockholm får bildad, enkel, hushållsvan flicka, kunnig i matlagning, plats. Nya Inack-Byrån, Brunkebergsg. 3 B, Sthlm.

För barnens hud är det ytterst nödvändigt att den mildaste och finaste tvål användes

“Hylins öfverfettade Barntvål”

besitter dessa egenskaper, och den har därigenom blifvit oumbärlig för barnkammaren.

Hylin & Co. Fabr. Aktiebolag,

Kungl. Hofleverantör, Stockholm.

BARNFRÖKEN. En ung bättre flicka som är van vid små barns skötsel samt är villig att hjälpa husmodern med hvarjehanda, erhåller plats. Svar med löneanspråk, foto, och betygsafskrifter till fru Hugo Jeansson, Kalmar.

EN rekommenderad god och snäll samt van ensamjungfru, äfven något hemma i sömnd, önskas i stilla hem i Södertelge. Svar till »Genast», Södertelge Tidnings kontor.

PLATS som hushållerska hos ungar, tjänsteman på landet i Västergötland, är ledig att tillträda 1 nov. Svar med uppgift på löneanspråk, betyg och foto. Sändes till »Tor», Iduns exp., Stockholm.

BÄTTRE flicka, med vana vid alla i ett större landthems förekommande sysslor, utom matlagning, samt med goda ref. för pålitlighet och duglighet finner plats i höst å herregård i Skåne. Svar märkt »Husmamsellsändes till S. Gumelii Annonbyrå, Malmö.

DAM. Af en tillfällighet finnes bättre plats för dam som genast kan insätta i beviligen fin affär, mot god säkerhet, 10,000 kr. Svar till »Fabrik i landtsortstad» under adr. S. Gumelii Annonbyrå, Stockholm f. v. b.

Den af Elfsborgs läns landsting aflynde sjukskötersketjänsten

med station för sköterskan i Lilla Edet och verksamhetsområde af Flundre och Ale härader, kungöres härmed till ansökan ledig. Lönevillkor: 700 kr. i årlig lön, 25 kr. om året för underhåll af sköterskans utredning vid vård af epidemiskt sjuke, fri bostad och kost, vid vård af annan sjukdom 50 öre pr dag jämte fri bostad och kost. Ansökan, åtföljd af åldersbevis, läkarebetyg samt de intyg, hvaremed sökanden vill styrka sin kompetens, insändes till undersekr. inom 30 dagar från nedanskrifne dag. Platsen tillträdes den 1 nästa dec.

Lilla Edet den 15 sept. 1908.

OSCAR LIBERG, e. provinsialläkare.

UNDERVISNINGSVAN guvernant, som genomgått fullständigt elementarläroverk för kvinnlig ungdom, erhåller genast plats att undervisa 9-årig flicka. Harplinge i sept. 1908. Fru kronolänsman H. Benzell.

Enkel flicka,

kunnig i matlagning, bakning, finner plats å landet till den 1 nov. Svar till »P. R.», Smedjebacken.

Hushållerskeplatsen vid lasaretten i Gefle

kungöres härmed ledig att tillträdas fortast möjligt, senast den 1 jan. 1909. Ansökningarna ställda till direktionen för Gefle och Gestrickslands lasarett ingifvas till sysslomanskontoret sist den 10 inst. okt. De böra vara åtföljda af vidimerade betygsafskrifter och öfriga rekomm. den sökande vill åberopa samt åldersuppgift och läkarbetyg. Lön 500 kr. och allt fritt. Gefle den 15 sept. 1908. Lasarettsdirektionen.

En snäll o. anspråkslös flicka,

villig att med husmoderns hjälp tillta 2 barn samt deltaga i lättare hushållsgöromål får plats genast. Den, som på lediga stunder kan biträda vid lättare skrifgöromål får företräde. Svar med foto, till järnhandlare Carl Hammargren, Säfsjö.

HUSJUNGFRU, helst från landet, ej öfver 30 år, kunnig i förekom. göromål, höflig och ordentlig, kan få plats från den 24 okt. i högre ämbetsmannafamilj af tre personer boende Sturegatan, Sthlm, om goda rekomm. företes. Svar till »C. G. W.», Iduns exp.

Husjungfru.

Sykunnig husjungfru eller kammarjungfru får plats på landet. Svar till friherrinnan Silfverschiöld, Koborg, Upphårad.

BARNFRÖKEN. Ung, bättre, ordentlig flicka, frisk och barnkär, erhåller till hösten plats i god familj i Göteborg att sköta och sysselsätta 4 barn i ålder 1½, 3, 4 och 5 år. Den som genomgått Kindergarten erhåller företräde. Räknas som medlem af familjen. Svar med foto, och löneanspråk under adr. »Husmoderns sällskap och hjälp», Sv. Telegrambyråns Annonf., Göteborg.

HUSHÅLLSFRÖKEN, bildad, med goda ref. samt van vid sömnd erhåller förmånlig plats i Stockholms närhet. Närmare upplysningar å Stockholms Utlyringsbyrå, Platsansknifningsafdelningen, Kungsträdgårdsg. 12.